

TRANSILVANIA.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu suntu membrii asociatiunei.
Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentulu se face numai pe câte 1 anu intregu.
Se abonédia la Comitétulu asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Academi'a romana (fine). — Flor'a phanerogama din fostulu districtu alu Naseudului (urmare). — Concertulu in lunca. — Procesu verbalu luat in siedinti'a estraordinara a comitetului Asociatiunei transilvane tienuta in 4 Iuniu n. 1881. — Apellu càtra publiculu romanu in caus'a espositiunei. — Raportu asupr'a activitatiei comitetului despart. III alu Asociatiunei trans. pe anulu 1879/80. — Catalogu alfabeticu asupr'a cartiloru aflatóre in bibliotec'a Asociatiunei transilvane (urmare). — Archiologicu din Ulpi'a Traiana. — Anuntiu importantu.

Academi'a romana.

Procesu verbalu Nr. 3.

Siedinti'a din sessiunea generala a anului 1881, tienuta in diu'a de 12/24 Martiu.

(Urmare si fine).

Membrii presenti: Alexandri V., Caragiani I., Hasdeu B. P., Maiorescu T., Chintescu N., Romanu Al., Sionu G., Baritiu G., Ionescu N., Maniu V., Melchisedecu P. S. S. Episcopu, Odobescu Al., Papadopolu-Calimachu Al., Urechia V. A., Aurelianu P. S., Bacaloglu Em., Brândza D., Falcoianu St., Felix I., Ghic'a Ioanu, Stefanescu Gr., Teclu N., Vasici P.

Sub presiedinti'a dlui Ioanu Ghic'a.

Siedinti'a se deschide la ór'a 1.

Se cetesce procesulu verbale alu siedintiei precedente si se aproba.

D. presiedinte comunica o epistola din partea dlui V. Babesiu, in care arata cà d-sa fiindu invitat de càtra delegatiune, conformu dispositiuniloru luate in siedinti'a ordinara din 19 Decembre anulu trecut, pentru a se lucrá de càtra membrii notitie biografice asupr'a colegiloru trecuti din viétia, primesce cu multumire acésta insarcinare intru aceea ce privesce persón'a si activitatea lui Andreiu Mocioni, dar' cà neavendu timpulu pàna acumu de a aduná tóte notitiile necesarie, acésta lucrare nu o va puté dá gat'a in actual'a sesiune generale.

Despre acést'a se iea nota.

D. Alexandri face cunoscutu, cà in urm'a susu mentionatei dispositiuni, d-sa este aprópe de a terminá o lucrare ce a facutu asupr'a vietiei si operiloru lui Const. Negruzi si promite a o cetí intr'o viitória siedintia.

Totu asemenea d. Baritiu anuntia, cà si d-sa preste vr'o 15 dile va puté se cetésca in Academia lucrarile biografice ce a facutu asupr'a lui A. Papiu Ilarianu si I. Hodosiu.

D. Sionu, spune cà d-sa a fostu inviatu a descrie viéti'a lui Stamate, pe care din nenorocire nici o cunósce nici scie cumu va aduná notitie asupr'a. Cu acést'a a binevoitu a se insarciná d. Hasdeu.

Apoi P. S. S. Parintele Melchisedecu declara, cà se ocupa a aduná notiuni asupr'a vietiei si activitatiei repausatului membru onorariu P. S. S. Episcopulu Dionisie alu Buzeului.

D. presiedinte, dupa-ce a cercetat d. Hasdeu daca cumva suntu gat'a pentru siedinti'a de mane ceva raporturi ale sectiuniloru séu comisiuniloru si a constatat cà asemenea lucrari nu voru puté fi aduse in deliberatiunea Academiei de càtu in cursulu septemanei viitóre, propune cà in siedinti'a imediatu urmatóre se se incépa lectur'a mai multor elaborate, pentru cari s'au inscrisu urmatorii membri:

D. B. Hasdeu: Fisiologi'a sonuriloru.

P. S. S. Parintele Melchisedecu: Biseric'a ortodoxa si calendariulu.

D. P. S. Aurelianu: Miscarea economica in Romani'a in alu 18 secolu.

D. E. Bacaloglu: Desvoltarea progresiva a lumina-tului electricu.

D. Sionu cere, cà se nu se tréca cu vederea, cumcà mai multi din membrii alesi nu si-au indeplinitu inca datori'a impusa prin art. 25 din statute, cà se-si faca discursulu de receptiune.

La acestea d. Hasdeu intimpina, cà este o distinctiune de facutu intre membrii alesi pentru societatea academica, caror'a nu erá impusa imperiosu acésta obligatiune si membrii alesi in urm'a constituirei Academiei romane.

D. presiedinte, consultandu adunarea, arata cà spre inlesnire s'ar puté trece de astadata preste conditiunile de depunere cu trei luni mai inainte a discursuriloru de receptiune, precumu prescrie art. 63 din regulamentu, daca cumva dnii membri de curendu alesi cari n'au indeplinitu acésta indatorire in sesiunea trecuta, aru fi avendu acumu gat'a lucrarile dumnealoru.

Dupa cererea d-loru Stefanescu si Maiorescu se decide, cá desbaterea asupr'a ortografiei de adoptatu in publicatiunile Academiei romane, se fia continuata cu incepere din siedinti'a de Marti 17 ale curentei.

Siedinti'a se ridica si membrii trecu in sectiuni.

Presiedinte, Ioan u Ghic'a.

Secretariu generalu, Odobescu.

Procesu verbalu Nr. 4.

Siedinti'a din sesiunea generala a anului 1881, tienuta in diu'a de 13/25 Martiu.

Membrii presenti: Caragiani I., Hasdeu B. P., Maiorescu T., Chintescu N., Romanu Al., Sionu G., Babesiu V., Baritiu G., Maniu V., Melchisedecu P. S. S. Episcopu, Odobescu Al., Papadopolu-Calimachu Al., Urechia V. A., Aurelianu P. S., Bacaloglu Em., Brândza D., Falcoianu St., Felix I., Ghic'a Ioanu, Stefanescu Gr., Teclu N., Vasici P.

Sub presiedinti'a dlui Ioan u Ghic'a.

Siedinti'a se deschide la ór'a 1.

Se cetesce procesulu verbale alu siedintiei precedente si se aproba.

Se comunica o adresa a dlui ingineriu L. Hoebet, din Vaslui, prin care propune a cede Academiei pe pretiu de 4000 lei, o colectiune de medalii cuprindiendu, fara dublete, 2,589 bucati, adeca 8 de aur, 693 de argintu, 1,334 de arama, 264 medalii si 280 jetóne istorice.

D. presiedinte propune, cá se se insarcineze dlui Sturdz'a a cercetá acésta colectiune si a-si dá parerea asupr'a propunerii facute.

D. Sionu cere, cá mai antáiu colectiunea se fia adusa in Bucuresti spre a se puté cercetá.

D. Papadopolu-Calimachu intimpina, cá de óre-ce d. Sturdz'a se afla in Moldov'a, d-sa va puté se tréca prin Vaslui si se examineze colectiunea.

Acésta parere aprobandu-se, se va scrie imediatu prin telegrafu d-lui Sturdz'a.

D. Dim. I. Ghic'a, care in anulu trecut a obtienutu premiulu pentru traducerea sa din Herodotu, adreséza Academiei cererea, cá tiparirea acestei traductiuni, pe care d-sa a inceput'o dela cartea I, se fia facuta impreuna cu tectulu elinescu si cu note critice.

D. presiedinte intréba pe adunare, daca cererea trebuie indata trimésa la sectiunea literaria.

D. Papadopolu-Calimachu crede cá nu este necesariu, de óre-ce tiparirea s'a hotaritu inca din anulu trecut prin insasi premiarea.

D. Sionu observa, cá pentru tiparirea traducerilor din autorii clasici esista unu anume regulamentu alu societatiei academice, in care nu se cuprinde conditiunea de a se tipari si tecturile originale, de aceea in casulu de fácia trebuie o decisiune speciala luata de sectiunea literaria.

Adres'a dlui Ghic'a se trimite la acea sectiune.

D. Hasdeu in calitate de secretariu alu sectiunii literarie, presenta, cá raportu, prescriptulu verbale inchieiatu de sectiunea literaria in siedinti'a ei dela 12 Martiu, in privinti'a dispositiunilor de luatu in urm'a adresei ministeriului instructiunii publice relativa la espositiunea de bele arte.

Academi'a aproba prin votu dispositiunile acestui raportu indreptate sub unele puncte dupa observatiunile facute de dnii Urechia si Maiorescu si apoi, procedendu la alegerea celor 5 membri delegati de Academia pentru supraveghiarea espositiunii, se alegu dnii T. Maiorescu, V. A. Urechia, D. Sturdz'a, P. S. Aurelianu si Em. Bacaloglu. Acest'a din urma declinandu-si competentia, se procede la o noua alegere, care cade asupr'a dlui Odobescu.

D. presiedinte acorda cuventulu dlui Bacaloglu spre a dá cetire operatului seu: Desvoltarea progresiva a luminatului electricu.

Se asculta cu multamire, decidiendu-se a se tipari printre memori in anale pe anulu viitoriu.

Celelalte operate trecute in program'a din prescriptulu verbalu precedentu, remanu pentru o alta siedintia.

Siedinti'a se ridica, ér' membrii trecu in sectiuni.

Presiedinte, Ioan u Ghic'a.

Secretariu generalu, Odobescu.

Procesu verbalu Nr. 5.

Siedinti'a din sesiunea generala a anului 1881, tienuta in diu'a de 14/26 Martiu.

Membrii presenti: Alecsandri V., Caragiani I., Hasdeu B. P., Maiorescu T., Chintescu N., Romanu Al., Sionu G., Babesiu V., Baritiu G., Melchisedecu P. S. S. Episcopu, Odobescu Al., Papadopolu-Calimachu Al., Aurelianu P. S., Bacaloglu Em., Brândza D., Falcoianu St., Felix I., Ghic'a Ioanu, Stefanescu Gr., Teclu N., Vasici P.

Sub presiedinti'a dlui Ioan u Ghic'a.

Siedinti'a se deschide la 1 óra.

Procesulu verbale alu siedintiei trecute se cetesce si se aproba.

D. presiedinte supune adunarei raportulu dlui casariu-comptabilu, prin care arata necesitatea de a se acoperi unele spese neprevedute in budgetulu anului trecut, si adeca o suma de 777 lei, 82 b., cá depasiri preste sumele votate; ér' alti lei 1,380 cá spese indispensabile pentru present'a luna Martiu, ce nu se afla cuprinse in budgetulu anului precedentu.

Academi'a, aflandu aceste cheltuieli justificate, le aproba.

D. Alecsandri cere cuventulu spre a intrebá, daca Academi'a, in desbaterea ce 'si propune a redeschide preste câteva dile asupr'a regulilor ortografice de intrebuintiatu in publicatiunile ei, are de gandu se urmedie discutiunea de unde a intrerupt'o in anulu incetatu, séu daca va recapitulá cele desbatute in sesiunea trecuta.

D. Maiorescu dice, că lucrarea asupra ortografiei trebuie neapăratu se aiba unu caracteru unitaru, ideile in cursu de unu anu pôte la multi se se fi modificatu, si apoi inca sesiunea de estu-timpu a intrunitu câtiva membri ce lipsiau in anulu trecut. Ar fi dar' de temutu, că conclusiunile luate in privinti'a ultimelor articule ale proiectului se fia óre-cumu in desacordu cu cele ce s'au votatu acumu unu anu. Tóte acestea militéza in favórea reluarei in discutiune a intregului proiectu.

D. Sionu n'ar refúsá cá se venimu asupra celoru votate, căci d-lui este incredintiatu, că in acésta materia nu se pôte face inca nimicu definitivu, dar' fiindu-cá dupa o decisiune luata in ultim'a sesiune generale punctele ce fusesera votate din proiectulu de ortografia, au fostu puse in practica in ultimele nóstre tipariri, d-sa crede că ar face unu uritu efectu faptulu de a reveni asupra unoru decisiuni, cari si-au luatu sanctiunea loru practica.

D. Stefanescu se unesce cu ultim'a parere a dlui Sionu, si nu afla cu cale cá se revenimu asupra celoru discutate, de óre-ce acést'a ar necesitá suprimarea a unui bunu patrariu din procesele verbale ale sesiunei trecute.

D. Chintescu nu se pôte uní nici d-sa cu ideile emise adi de dlu Maiorescu. Negresitu că si d-sa ar dorí se revenimu asupra unoru puncturi cari, prin vorturile date in trecut'a sesiune, putemu dice că au remasu cá si neresolvate; dara a veni asupra totului este imposibilu si in genere ceea ce s'a votatu, remane votatu.

D. Maiorescu sustíne, că nu este cu totulu justu ceea ce d. Stefanescu a pretinsu, că adeca d-lui voiesce a suprimá procesele verbale ale discutiunei de acumu unu anu. Cestiunea se presenta cu totulu intr'altu feliu. Asupra ortografiei, cá asupra ori-carei alte materii, unu membru óre-care alu Academiei pôte in ori-ce timpu se céra a se face modificari, si prin urmare noue discussiuni si noue decisiuni potu modificá pe cele vechi, fára cá ele se fia sterse din analele nóstre. Ortografi'a trebuie se reflecte ideile majoritatiei in momentul cându ea este statornicita; de anu până acumu aceste idei potu se fi incercatu mai multe preschimbari. Raportulu din anulu trecut a fostu unu compromis inchieiatu mai antáiu intre membrii comisiunei; apoi, cerculu largindu-se, in Academia s'au facutu noue compromisuri prin desbateri, dara n'amu pututu isbuti a dá intru tóte o forma definitiva acestei materii. Ce trebuie dara se facemu astadi? Se recetimú numai fára discutiune partea votata in anulu trecut si cu unu spiritu pôte diferentu de acél'a care ne-a impinsu in sesiunea precedentá, se votamu cealalta parte? Acést'a ne-ar aduce mai multu de cátu probabilu la unu ce discordantu. Multu mai bine este din contra, a improspatá tóta lucrarea cu spiritulu ce animéza acumu Academia, a o reincepe si a nu ne sfi de a ne luminá si a ne reluminá totu mereu.

Dlui Sionu 'i e téma cá, reincependu estu-timpu lucrarea dela capu, vomu chieitú cu dens'a atátu timpu, in cátu nici in sesiunea acést'a nu vomu puté terminá si astufeliu starea de fácia va fi mostenita de sesiunea viitóre.

D. Romanu declara, că de si d-sa n'a asistatu la discutiunile din anulu trecut, recunósce inse, că nu are

dreptulu a cere, cá totu proiectulu se fia din nou luatu in desbateré. Pe d-lui inse nici unu punctu din acelu proiectu nu'lu multumesce, si totu asiá de putienu se impaca cu decisiunea ce a luatu Academia de a pune in practica unele puncturi ale unui proiectu, care nici cá erá votatu in totalitate. Totusi d-lui nu spera cá revenindu estu-timpu cu desbaterile asupra proiectului, conclusele Academiei au se aduca mare indreptare; de altu-mintrelea sesiunea nóstra generala fiindu scurta, intregulu proiectu neapăratu cá n'ar puté fi revediatu, si din parte'i declara cá ar face totu posibilulu, cá elu se nu fie adoptatu. Dara parte dintr'ensulu este aplicatu, ceea ce dupa parerea d-sale se pôte numi unu pasu inapoi, unu regresu alu Academiei. Acést'a d-sa o constata cu parere de reu, fára inse de a perde deplin'a credintia, cá nu multu timpu va starú Academia in acésta stare de lucruri si cá dens'a cá tóta natiunea, va recunósce cá adevératulu principiu pe care trebuiesce basata ortografi'a limbei romane, este acelu alu etimologiei, nu inse alu etimologiei latine, ci alu etimologiei romane. Din aceste cause d-sa este de parere, cá se nu se reincepa discutiunea dela capu.

D. Babesiu recunósce că in acésta cestiune suntu dóue puncturi de vedere, unulu de forma si celalaltu de materia: in forma se dice cá, de óre-ce s'a datu unu conclusu, nu putemu se revenimu inapoi, ci trebuie se urmamu inainte. Intru acést'a, cele espuse de d. Maiorescu ne facu a vedé, cá nici o pedeca nu este spre a relú discutiunea dela capu. In materia trebuie se constatamu, că in anulu trecut discutiunea asupra ortografiei s'a inceputu camu pe la finea sesiunei; ea tóta a fostu camu pripita. D. Romanu este pesimistu cu Academia cându crede, cá dens'a nu va face estu-timpu inainte pasulu ce anu l'au facutu inapoi. Academia e mai multu de cátu ori-care capabila de a se indreptá, pentru aceea ea trebuie se revina asupra discutiunilor de anu; chiaru si prestigiulu ei cere acést'a; cu atátu mai multu cá ortografi'a este si dens'a o cestiune de oportunitate.

D. Stefanescu nu pôte aprobá cele emise de d. Babesiu, cumcá lucrarea s'a facutu in pripa. Punctele votate anu 'si-au obtienutu sanctiunea loru, de óre-ce suntu astadi cunoscutu publiculu si prestigiulu Academiei s'ar perde inca si mai multu prin noue preschimbari.

D. Bacaloglu crede din contra, că este necesitate se revenimu asupra intregéi lucrari, căci nici odata n'are validitate acea lucrare, care nu se face de odata completa.

D. Ioanu Ghic'a se declara asemenea pentru cercetarea din nou a proiectului intregu, si cuvintele d-sale suntu cele urmatóre: Se presupunemu cá s'ar fi votatu totul in anulu trecut, óre acést'a opritu-ne ar fi de a propune, de a desbate si de a votá estu-timpu o alta sistemá de ortografia? Ceea ce amu facutu a fostu unu compromis; dara de atunci până acumu s'au pututu operá prefaceri in idei. Óre de ce se nu profitamu de acestea? Stabilirea unei ortografii romane, precumu si elaborarea unui dictionariu alu limbei, suntu lucrari de capetenia ale Academiei. Din nenorocire lucrarea dictionarului este de ocamdata amanata; se ne damu dar'

celu putienu tóte silintiele spre a perfecioná pe càtu se póte pe aceea a ortografiei. Acestu scopu ilu vomu atinge mai bine, desbatendu din nou intregulu proiectu.

D. Romanu, in cestiune personala, declara cà de parte de a fi pesimistu, precumu a disu d. Babesiu, d-sa nutresce temeinic'a sperare, cumcà fàra intardiere se voru preface in bine cele ce Academi'a a decisu nu tocmai bine in anulu trecut si póte va decide totu astufeliu in anulu curentu.

D. Alecsandri doresce, cà discutiunea se reincépa dela capetu in sesiunea presenta; inse se preocupa si de aceea, cà ea se nu remana neterminata la sfersitului acestei sesiuni.

D. presiedinte, resumandu discutiunea, pune la votu cestiunea: daca proiectulu pentru ortografi'a de intrebu-ntiatu in publicatiunile Academiei romane va fi pusu in discutiune in present'a sesiune generale, chiaru dela primulu seu articulu pàna la sfersitu.

Pentru acésta parere suntu 8 votanti.

La intrebarea daca discutiunea se va continuá de unde a fostu intrerupta in sesiunea generale din anulu trecut, rezultatulu votului, dà asemenea 8 voturi aprobative.

Votulu se face apoi prin bile asupr'a primei cestiuni si dà paritate de voturi, adeca 10 pentru si 10 contr'a. Deci acea propunere cade si remane a se continuá discutiunea de unde a fostu precurmata in sesiunea generale din anulu trecut.

D. Baritiu, cà presiedinte alu sectiunei istorice, aduce la cunoscenti'a Academiei, cumcà acea sectiune adunandu-se eri a ascultat cetirea operatului P. S. S. Parintele Melchisedecu: Biseric'a ortodoxa si calendariulu; si cà ea recomanda acestu interesantu operatu pentru o lectura in siedintia publica.

Presiedinte, Ioan u Ghic'a.

Secretariu generale, Odobescu.

Flor'a phanerogama

din fostulu Districtu alu Naseudului.

De Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'v
III. vice-capitanu emerit.

(Urmare).

II. Dicotyledone.

Pinus L. Pinu.

- P. **Abies** L. (Abies excelsa D. C.). *P. rosii* (Molidu). Padurile de bradetu constau in cea mai mare parte din acésta specia.
- P. **Picea** L. (Abies pectinata D. C.). *P. albu* (Bradu). Provine ori numai singularminte, ori si in grupe mai mici.
- P. **Cembra** L. *P—ulu zimbrului*. Pre alpele Ineu in Valea lalei la Rodn'a-vechia. Alpii inproprie numiti bistritioni, pre cari dupa B. Tr. 1450 este indicata acésta specia, apartienu la Valea Borgoului. Eu inse pre acesti alpi nu amu aflatu.
- P. **Mughus** Scop. *P. inpilitu*.

α. **pumilio** (P. Pumilio Haenke). Pre alpi. Pre aci se numesce „Junépenu (Snépenu) mare.“

β. **uliginosa** (P. uliginosa Neum. P. rotundata Link. P. obliqua Saut.). Pre locuri turfóse-morastenóse la Cosn'a, si Ilv'a mare, apoi la comunele invecinate din Bucovin'a Dorn'a-Vatr'a si D. Candreni. Pre aci se numesce simpleminte „Pinu.“

γ. **pumilio** × **uliginosa**. Totu aci.

P. **Laricio** Poir (P. nigricans Host). *P. negriu*. Dupa F. Fl. Tr. 2726 indicatu pre alpele Ineu nu amu aflatu, si nici nu potu crede se provina, si astufeliu se vede a se fi comisu o eróre in determinatiune cu referentia la P. Cembra.

Larix Tourn. Larice.

L. **europaea** D. C. *L. europeanu*. Dupa B. Tr. 1451, — F. Fl. Tr. 2728 si S. E. Tr. 3333 indicatu pre subalpii inproprie numiti bistritioni, inse apartienatori de Valea Borgoului, inca nu amu aflatu, si nici nu credu se provina. Eu amu vediutu acestu arbore in patria numai cultivatu prin gradini si parcuri.

Thuja L. Tuia.

Th. **orientalis** L. *T. orientala*. Cult.

Juniperus L. *Juniperu* (Junépenu, Snépenu, Bradisoru, Cétena, Archisiu).

J. **nana** Willd. *J. micu*. Pre alpi inalti.

J. **intermedia** Schur. *J. medilociu*. In locuri subalpine in Valea Borgoului.

Taxus L. Tisa.

T. **baccata** L. *T. mãsànata*. Prin paduri de bradetu.

Callitriche L. Stelutia (Stéu'a baltei).

C. **verna** Kütz. *St. de primavéra*. In ape stagnante, pre parae, ici, colea (Rusii-munti).

β. **alpestris** (An C. alpestris Schur). Pre tasióre si balti in locuri alpine, de es. pre Ineu, Cisi'a, Corongisiu.

C. **aestivalis** Schur. *St. de véra*. Pre balti si parae, apoi pre la marginea de riuri, cu apa incetu curgatóre ori stagnantă la Rodn'a-vechia, Rodn'a-nóua, Sângiorgiu, Naseudu, Telciu, apoi langa fluviulu Bistriti'a-auria.

Betula L. Mesteacanu.

B. **alba** L. *M. albu*. Prin paduri.

β. **pendula** (B. pendula Hoffm.). Cu form'a normala.

B. **pubescens** Ehrh. *M. pubescentu* si

B. **carpatica** Willd, Wahlbrg. *M. carpaticu*. Pre locuri morastenóse (tínovóse) la Cosn'a si Hait'a.

Alnus Tourn. Arinu.

A. **glutinosa** Gärtn *A. lipiciosu* (A. negru). Langa parae, valcele, riuri.

A. **incana** D. C. *A. suriu* (A. albu). Totu aci, se ridica inse pàna in reg. montana.

A. **viridis** D. C. (A. alpina Borkh). *A. verde* (Liliacu de munte). La locuri umede, langa parae in reg. subalpina si alpina.

Salix L. Salce (Rachita).

S. **herbacea** L. *S. erbace*. Numai pre vírvulu Ineului la 2260 m. Cea mai mica dintre tóte speciile de salce, ce provinu aci. Trunchiulu subteranu, ramii abia 2—6 cm.

S. **reticulata** L. *S. reticulata*. Inca pre alpi inalti.

S. **retusa** L. *S. ratesata*.

β. **major** (S. Kitaibeliana Willd). Ambele forme pre alpi.

S. Myrsinites *L. β. integrifolia* (S. Jacquiniana Willd.) *S. mirsinica*. Totu pre alpi.

S. arbuscula *L. β. dubia* mihi olim (S. dacica mihi). *S. dacica*. Pre alpii Ineu, Corongisiu, Mihaias'a, Isvorulu-mare, Gemenea, Gergeleu, Stolu, Galati s. a.

Difere de *S. arbuscula* *L.* form'a gen. prin aceea, căci capsulele, atātu tinere cătu si mai mature suntu de totu glabre (neperóse). In celelalte caractere consuna deplinu cu *S. arbuscula* *L.* (An *S. heterophylla* Schur, H. V. X. J. p. 141, — F. Fl. Tr. 2698, ce inse in *S. E. Tr.* lipsesce).
Urmatórele specii:

S. arbuscula *L. S. arbusculara*. Dupa B. Tr. 91 si F. Fl. Tr. 2692 indicata pre alpii Virvulu-omului, Stolu, Galati.

S. Laponum *L. S. laponica*. Dupa H. V. X. J. p. 141 si F. Fl. Tr. 2693 indicata pre alpele Ineu, si

S. phylicifolia *L. (S. bicolor Ehrh.) S. bicolora*. Dupa *S. E. Tr.* 3288 indicata pre muntii dela Rodn'a, nu le-amu aflatu si probal minte se referescu la *S. arbuscula* *L. β. dubia* mihi.

S. silesiaca *Willd. S. silesiaca* (Rachita selbatea).

a. Capsulis glabris, amentis sessilibus.

a. foliis crassioribus, obovatis.

β. foliis mollibus, ovatis vel obovatis.

γ. foliis mollibus, ovato-lanceolatis.

b. Capsulis glabris, amentis pedunculatis et foliatis.

c. Capsulis plus minus sericeis, amentis sessilibus.

Tóte acestea forme, care inse trecu unele in altele, prin vali montane si subalpine.

S. fagifolia *Willd. (S. silesiaca Willd. β. eriocarpa, ovariiis tomentosus). S. silesiaco-tomentosa*. Prin vali subalpine.

S. grandifolia *Sering. S. grandifolia*. Prin vali montane la comun'a Romuli, Pre alpele Ineu (H. V. X. J. p. 141, — F. Fl. Tr. 2682 si *S. E. Tr.* 3293) nu amu aflatu.

S. Capraea *L. S. caprésca* (Rachita de capre, Rachita móle). Prin paduri, tufisiuri, lãnga parae, valcele, isvóre.

β. sphacelata (*S. sphacelata* Willd.). Totu la asemenea locuri.

S. silesiaco × **Capraea**. *S. silesiaco-caprésca*. La Telciu.

S. cinerea *L. S. cenusia*. Lãnga parae, valcele.

S. Capraea × **cinerea** *Wimm. (S. Reichardtii Kern. S. polymorpha Host). S. caprésca-cenusia*. Lãnga parae la Rodn'a-vechia in reg. montana.

S. viminalis *L. S. flexibila* (Rachita). Lãnga parae, sian-tiuri cu apa, riuri, ici colea. (Naseudu, Mocodu, Mititei, Rodn'a-vechia).

β. vivipara. La Naseudu.

S. molissima *Ehrh. S. móle*. Prin salceturi la Naseudu.

S. rubra *Huds. (S. purpureo × viminalis Wimm.) S. rosia*. In unu salicetu lãnga fluviulu Somesiu intre Mititei si Mocodu in societate cu *S. purpurea* si *S. viminalis*.

S. aurita *L. S. urechiata*. Lãnga parae, valcele.

S. aurito × **cinerea** *Wimm. (S. lutescens Kern.) S. urechiata-cenusia*. Pre locuri apatóse la Feldru.

S. purpurea *L. β. monandra Hoffm. S. purpuria*. (Rachita rosia). Lãnga fluvii, riuri, parae, de comunu.

S. rosmarinifolia *L. S. argintia*. Pre locuri morastenóse la Cosn'a.

S. angustifolia *Wulf. S. angusta in foi*. Dupa H. V. X. J. p. 127 si F. Fl. Tr. 2690 indicata la Rodn'a nu provine aci.

Despre alta parte este probabilu, că acésta specia, care dupa N. Fl. N. ó. p. 29 se identifica cu *S. rosmarinifolia* *Wulf.*, de si dupa Koch Synopsis Fl. germ. & helvet. edit. III p. 567 posedae amente cilindriciforme, se referesce la speci'a precedentae.

S. amygdalina *L. S. amygdalina*.

α. concolor (*S. triandra* L.).

β. discolor (*S. amygdalina* L.).

Ambele forme lãnga fluvii, parae, riuri.

S. pentandra *L. S. pentandra*. Numai la Cosn'a, apoi la invecinatele comune din Bucovin'a Dorn'a-Vatr'a si D. Candreni.

S. fragilis *L. S. frageda* (Rachita). Lãnga riuri, si fluvii.

S. alba *L. S. alba*. Totu aci.

β. vitellina (*S. vitellina* L.). Cu form'a normala.

S. Russeliana *Smith. S. Russeliana*. Totu in asemenea locuri si de comunu in societate cu *S. alba* si *S. fragilis*.

S. fragili × **Russeliana**. *S. frageda-russeliana*. Foile cá la *S. fragilis*, inca si cele tinere din virvulu ramureloru lipiciose — nu metasite, — pedicelii capsuleloru asiá de lungi, cătu nectariile interne.

S. albo × **Russeliana**. *S. albo-russeliana*. Foile mari, de desubtu vînetu-pruinóse, cele tinere din virvulu ramureloru metasite, amentele (mitisioarele) mari, pãna la 7 cm. lungi, pedicelii capsuleloru asiá de lungi, séu numai ceva putienu mai lungi (nu de dóue ori) cătu nectariile interne. Perositatea scameloru cá la *S. alba*.

S. amygdalino × **fragilis** *Wimm. S. amygdalina-frageda*. Foile mari, de desubtu vînetu-pruinóse, cele tinere din virvulu ramureloru metasite; foile pedunculiloru amenteloru cătra virvu intregi, ér' cătra basa serrate, scamele in partea inferióra peróse, ér' spre virvu glabre (neperóse), pedicelii capsuleloru de 2—3 mai lungi decãtu nectariile interne.

S. fragili × **amygdalina**. Foile mai mici cá la cea precedentae, concolore, cele tinere din virvulu ramureloru lipitióse, pedicelii capsuleloru de 2—3 ori mai lungi decãtu nectariile interne; foile pedunculiloru amenteloru cătra virvu serrate, ér' cătra basa intregi. Din tóte acestea forme hibride, care provinu lãnga fluviulu Somesiu la Naseudu, amu observatu numai plãnte feminine (dioice), se póte cá cele masculine fiindu si mai greu de determinatu, le-amu trecut cu vederea.

S. babilonica *L. S. trista* (*S. babilonica*). Straplantata ici colea prin gradini si cimiterii (Naseudu).

Populus *L. Plopu.*

P. nigra *L. Pl. negru*. Lãnga fluviulu Somesiu la Rebrisió'a, Naseudu, Salv'a, Mititei si Mocodu. Se dice a se fi straplantatu la Naseudu inca in secululu trecutulu din mandatulu comandantelului regimentului colonelulu baronulu Enzenberg.

P. canescens *Sm. Pl. suriu*. Lãnga fluviulu Somesiu la Naseudu.

P. alba *L. Pl. albu*. La Mititei pre cóste lãnga drumulu de tíera.

P. tremula *L. Pl. tremuratori* (Plopu de munte). Prin paduri.

P. pyramidalis *Roz. Pl. piramidalu*. Straplantatu prin gradini, alee. In acestu tienutu amu vediatu numai plante masculine.

Carpinus *L. Carpinu.*

C. Betulus *L. C. vulgaru*.

α. forma gen.

β. squamarum lacinia intermedia fere integerrima (*C. carpinizza* Host). Prin paduri de fagetu.

Corylus *L. Alunu* (Tufa).

C. Avellana *L. A. vulgaru*. Prin tufisiuri, si la marginea paduriloru in reg inferióra si montana.

Quercus L. Stegiaru (Goronu).

- Q. pedunculata** Ehrh. *St. pedunculatu* (St. de véra) si
Q. sessiliflora Smith. *St. sessilifloru* (St. de iarna). Ambele specii formandu grupe mai marisióre ori mai mici in reg. inferióra.

Fagus L. Fagu.

- S. sylvatica** L. *Fagu vulgaru*. Formédia partea precumpanitóre a padurei frondóse.

Urtica L. Ursica.

- U. dioica** L. *U. vulgaru* (Ursica mare). Langa cali, garduri, prin spineturi.
U. urens L. *U. mica* (Ursica craiésca, Oiesié). Prin gradini de legume, langa cali.
 Pre alpele Ineu (F. Fl. Tr. 2628) nu amu vediutu.

Cannabis L. Cânepa.

- C. sativa** L. *C. vulgaru*. Cult. Pre aci se numesce plant'a masculina: Cânepa de véra, ér' cea femenina: Cânepa de tómma.

Humulus L. Hâmeiu.

- H. Lupulus** L. *H. vulgaru*. Prin tufisiuri, spineturi, langa garduri, la marginea de paduri.
 La Naseudu se cultiva si Hâmeiu adusu din Bohemi'a (Saatz) pentru fabricarea de bere.

Morus L. Fragariu (Agudu, Mura).

- M. alba** L. *Fr. albu*. Cult.
M. nigra L. *Fr. negru*. Cult.

Ulmus L. Ulmu.

- U. campestris** L. *U. vulgaru*.
 α. glabra (U. glabra Mill.).
 β. campestris (U. nuda Ehrh.).
 γ. montana (U. excelsa Borkh.). Prin paduri in reg. montana.
U. suberosa Willd. (U. tetrandra Schk.) Prin tufisiuri ici, colea.

Mercurialis L. Trepadatóre.

- M. perennis** L. *Tr. perenala* (Briia, Breiu, Slobonovu, Buruiana cânésca). Prin paduri.

Buxus L. Cimsieriu (Buxbamu).

- B. sempervirens** L. *C. vulgaru*. Cult.

Euphorbia L. Euforbia (Laptele cânelui).

- E. exigua** L. *E. mitité*. Pre agrii, intre semenaturi.
E. falcata L. *E. falcata*. Totu la asemenea locuri.
E. salicifolia Host (E. incana Schur). *E. salcifoliata*. Prin tufisiuri, langa paduri.
E. carniolica Jacq. *E. carniolica*. Prin paduri.
 β. expansa Janka. Totu prin paduri. Radiele umbelei terminale tare divaricate,
E. epithymoides L. *E. galbinitiósa*. Prin tufisiuri, spine-turi, paduri.
E. platyphyllos L. *E. puturósa* (Laptele cânelui, Buruiana de negei). Pre agrii, langa cali.
E. stricta Sm. (L). *E. stricta*. Totu aci, mai raru.
E. helioscopia L. *E. helioscopia* (Laptele cânelui, Erba de rîia). Prin gradini, pre agrii, intre semenaturi.
E. amygdaloides L. *E. amigdaloïda*. Prin paduri, tufisiuri.

- E. procera** M. B. *E. inalta*. Pre locuri umbróse si umede in reg. montana.

α. capsulis laevibus, glabris (E. villosa W. K.).

β. trichocarpa (E. mollis Gmel).

- E. Cyparissias** L. *E. cipresina*.

α. forma gen.

β. foliis caulinis angustissimis (E. pinnifolia Lam. Schur).

γ. foliis caulinis latioribus, ús E. Esulae (E. Pseudo-Esula Schur).

Pre cóste, colini, langa cali.

- E. Esula** L. *E. vulgaru* (Aioru, Buruiana de negei, Buruiana magarésca). Pre colini, langa cali in Valea Sieului.

Ricinus L. Ricinu (Lemnu miraculosu).

- R. communis** L. *R. vulgaru*. Cult.

Empetrum L. Empetru (Vuietóre, Bobitia).

- E. nigrum** L. *E. negru* (Bobitia, Póm'a momitiei). Pre alpi.

Cucumis L. Pepene.

- C. sativus** L. *P. vulgaru* (Pepene acru, Crastavete). Cult.
C. Melo L. *P. dulce* (Pepene, Melonu). Cult.

Cucurbita L. Cucurbeta (Cucubeta, Bostanu).

- C. Melopepo** L. *C. alba* (Bostanu albu de mâncatu). Cult.
C. Pepo L. *C. porcésca* (Bostanu, Luba). Cult.
C. verrucosa L. *C. buburuzata* (Dovlécu). Cult.
C. verrucoso-Pepo. *C. buburuzata-porcésca*. Cult. Acésta forma hibrida se cultiva pre aci in cea mai mare cuantitate.
C. maxima Duch. *C. grandiosa*, Cult.
C. aurantia Willd. *C. auria*. Cult.
C. Citrullus L. *C. dulce* (Lubenitia). Cult.
C. Lagenaria L. (Lagenaria vulgaris Ser). *C. lagenaria* (Tidva, Cucubeta). Cult. Se folosesce de infundibulu.

Bryonia L. Mutatóre.

- B. alba** L. *M. alba* (Tidva de pamentu, Cucurbetié). Langa garduri, prin tufisiuri.

Aristolochia L. Lapedatóre (Marulu lupului).

- A. Clematitis** L. *L. vulgaru*. Prin tufisiuri, raru.

Asarum L. Popivnicu (Popilnicu).

- A. europaeum** L. *P. europeanu*. Prin paduri.

Thesium L. Tesia.

- Th. alpinum** L. *T. alpina*. Pre pascatoriile subalpiloru si alpiloru.

β. ramosum mihi (non Th. ramosum Hayne). Totu aci, raru.

- Th. tenuifolium** Saut. *T. lunga in foi*. Dupa F. Fl. Tr. 2573 indicata pre alpele Corongisiu nu amu affatu, si este verosimilu cà se referesce la form'a β ramosa mihi dela speci'a precedentă.

- Th. ramosum** Hayne. *T. ramificata*, si

- Th. ebracteatum** Hayne. *T. fara bracte*. Ambele specii pre praturi colinóse la comun'a Ragl'a in Valea Sieului.

Daphne L. Tulichina (Tulcina, Lemnu cânescu).

- D. Mezereum** L. *T. vulgaru* (Tulpinu, Lemnu cânescu). Prin paduri.

D. alpina L. *T. alpina*. Dupa B. Tr. 690 „post Rodna“ — F. Fl. Tr. 2565 si S. E. Tr. 3130 indicata la Rodn'a si pre alpii dela Rodn'a nu amu aflatu. Post Rodn'a provine numai D. Mezereum L.

Passerina L. *Vrabióra* (Limb'a vrabiei).

P. annua Wickstr. (*Stellera Passerina* L.). *V. annuala*. Pre câmpuri si colini macre.

Polygonum L. *Troscotielu* (Troscotu, Érba rosia).

P. orientale L. *Tr. orientalu* (Bojoru). Cult.

P. Convolvulus L. *Tr. volburosu*. Pre locuri cultivate, lãnga cali, garduri.

P. dumetorum L. *Tr. de tufisiu* (Hrisca désa). Prin tufisiuri, lãnga garduri.

P. viviparum L. *Tr. bulbiferu*. Pre pascatoriile subalpine si alpine.

P. Bistorta L. β alpestre (P. Schurii Fuss. P. alpestre et laxiflorum Schur). *Tr. nodurosus* (Cãrligatiei, Cãrligati, Rãdecin'a sierpiloru). La locuri umede séu paludinóse in reg. montãna si subalpina.

De regula suntu florile racemiloru mai lungu pedunculate si cu deosebire cele mai dedesubtu mai departate unele de altele, prin urmare nu asiã indeseuite cá la form'a gen.

P. aviculare L. *Tr. paserescu* (Érba grasa de gradina, Troscota, Troscotu grasu, Tirsóca, Porcinu).

α . erectum, foliis ovalibus, (P. erectum Roth).

β . decumbens.

γ . humilis (P. minimum mihi).

Formele α si β . la locuri camu umbróse, lãnga cali; form'a γ pre tufu de varu la fontãn'a de apa minerala la Sãngiorgiu.

P. lapathifolium L. *Tr. porcescu*. Pre locuri cultivate si necultivate, lãnga garduri, in gradini, prin tufisiuri.

β . foliis subtus parce incanis. Totu aci.

γ . incanum (P. incanum Schmidt. P. tomentosum Schrank). Pre locuri arenóse.

P. Persicaria L. *Tr. vulgaru* (Érba rosia, Érb'a purecelui). Lãnga cali, in gradini, pre locuri camu umede.

β . nodosum (P. nodosum Pers.). Totu aci.

P. Hydropiper L. *Tr. piperatu* (Érba rosia, Dentele dracului). Lãnga parae, balti si alte locuri umede.

P. mite Schrank. *Tr. stemperatu*, si

P. minus Huds. *Tr. mititelu*. Ambele totu la asemenea locuri.

P. amphibium L. *Tr. de apa*.

α . natans Mönch. In ape stagnante la Naseudu.

β . terrestre Leers. Lãnga balti, parae, pre locuri inundate.

P. alpinum All. *Tr. alpinu*. Dupa S. E. Tr. 3119 indicatu pre alpele Corongisiu nu amu aflatu.

P. Fagopyrum L. *Tr. saracenicu* (Hrisca, Hirisca). Cult.

P. tataricum L. *Tr. tartaricu* (Hrisca mare). Cult. raru.

Rumex L. *Macrisiu* (Stégia).

R. arifolius All. *M. montanu*. Pre pascatorii subalpine si alpine.

R. Acetosa L. *M. acru* (Macrisiu de mãncatu).

α . vulgaris.

β . auriculatus. Pre praturi, pascatorii, poieni, la marginea padurilor.

R. Acetosella L. *M. meruntu* (Macrisiu de gradina?). Pre câmpuri, pascatorii, agrii, lãnga cali, mai multu la locu nasiposu.

β . multifidus L. Totu aci.

R. scutatus L. *M. scutatu*. Cult.

R. hispanicus. *M. hispanicu*. Cult.

R. Patientia L. *M. anglesescu* (Spinatu anglesu). Cult.

R. alpinus L. *M. alpinu* (Stégia, Stéve, Macrisiu caiescu, Macrisiulu cailoru). In reg. montana si subalpina cu deosebire pre lãnga stãnele de oi.

R. obtusifolius L. *M. vulgaru*.

β . sylvestris (R. sylvestris Wallroth). Ambele forme prin tufisiuri, lãnga garduri, la marginea padurilor.

R. pratensis M. & K. *M. de praturi*. Dupa S. E. Tr. 3087 indicatu pre alpele Ineu nu amu aflatu si nici nu póte proveni.

R. conglomeratus Murr. *M. ghemuitu*. Pre locuri umede, apatóse.

R. sanguineus L. *M. sãngiosu*. Prin tufisiuri si bercuri la locu umedu.

R. crispus L. *M. incretitu*. Pre pascatorii, ruinaturi, in gradini, lãnga cali.

Oxyria Hill. *Macrisielu* (Macrisioru).

O. digyna Campd. (*O. reniformis* Hook.). *M. reniformu*. Numai la vírvulu alpelui Ineu preste 2000 m.

Atriplex L. *Loboda*.

A. rosea L. (*A. albicans* Bess.). *L. albinétia*. Pre ruinaturi, lãnga cali, muri.

A. laciniata L. (Dupa O. b. z. 1875 p. 251 si 252 se fia *A. tatarica* L. Dupa Koch Synops. ed. III p. 527 *A. tatarica* L. este sinonimu cu *A. oblongifolia* W. K.). *L. laciniata*. Pre ruinaturi, lãnga cali in Valea Sieului.

A. angustifolia Smith. *L. angusta in foi*. (*A. patula* L. et plur. auctor. form'a exappendiculata, ruderalis). Pre ruinaturi, lãnga cali, locuri inculte.

A. erecta Smith. *L. erecta*. (*A. patula* L. β . erecta, fructibus muriculatis). Pre ruinaturi, lãnga cali, garduri.

β . microcarpa. Totu aci.

A. oblongifolia W. K. *L. tartarica*. Totu pre asemenea locuri.

A. latifolia Wahlbrg. *L. lata in foi*. Inca pre asemenea locuri.

A. hortensis L. *L. de gradina*. Cult.

A. nitens Rebert. *L. lucitóre*. Numai odata amu aflatu la Rodn'a-vechia lãnga drumulu de tíera.

Spinatia L. *Spinatu*.

Sp. inermis Mönch. *Sp. de véra*. Cult.

Beta L. *Sfecla*.

B. vulgaris L. β . rapacea. *Sf. rosia*. Cult.

Blitum L. *Fragarnitia* (Fragarica).

Bl. virgatum L. *Fr. vergata* (Frag'a tatarului séu tatarésca). Amu aflatu odata lãnga drumu la comun'a Cãrlibab'a-Transilvaniei, probal minte devenita acolo din o gradina de legume.

Chenopodium L. *Spãnacu*.

Ch. hybridum L. *Sp. porcescu* (Buruiana de buba rea). Pre ruinaturi, lãnga cali, muri, garduri, prin gradini.

Ch. urbicum L. *Sp. urbicu*. Totu pre asemenea locuri.

Ch. murale L. *Sp. de muri* (Frundia de potca). Inca pre asemenea locuri.

Ch. Bonus Henricus L. *Sp. perenalu*. Lãnga cali in giuru de locuintiele omenesci.

Se foloseste de poporu cá medicina contr'a inflamatiuniloru.

Ch. glaucum L. *Sp. albestriu*. Pre ruinaturi, lãnga cali, muri.

Ch. album L. *Sp. vulguru*.

β. *viride* (Ch. *viride* L.). Ambele forme prin gradini, lãnga cali, pre locuri ingrasiate.

Ch. Vulvaria L. (Ch. *olidum* Curt. Ch. *foetidum* Lam.). *Sp. puturosu*. Lãnga muri la Naseudu.

Ch. polyspermum L. *Sp. inbelsiugatu*. Prin gradini de legumi, pre agrii, printre semenaturi.

Ch. opulifolium Schrad. *Sp. cenusti*. Pre locuri inculte, lãnga cali, muri.

Ch. Botrys L. *Sp. de gradina* (Pre aci se numesce „Te-maitia de gradina“). Cult. prin gradinile tieraniloru.

Kochia Roth. *Spânacitia*.

K. Scoparia Schrad (Chenopodium *Scoparia* L.). *Sp. de maturi*. Se cultiva prin gradini spre a se folosi de maturi. Selbateca séu selbatacita nu amu vediutu in acestu tienutu.

Salicornia L. *Salicornia*.

S. herbacea L. *S. erbace*. Pre locuri sarate.

Phytolaea L. *Rumenióra*.

Ph. decandra L. *R. decandra*. Cult.

Amaranthus L. *Amarantu* (Stiru).

A. retroflexus L. *A. aspru*. Pre câmpuri, lãnga cali, in gradini.

A. Blitum L. *A. vulguru*. Totu la asemenea locuri.

A. caudatus L. *A. codatu*. Cult.

A. cruentus L. *A. incrunțatu*. Cult.

A. sanguineus L. *A. sãngereti*. Cult.

A. speciosus Ker. *A. speciosu*. Cult.

Celosia L. *Celosia*.

C. cristata L. *C. crestata*. Cult.

Mirabilis L. *Mirabila*.

M. Jalappa L. *M. de Ialap'a*. Cult.

Plantago L. *Plãtangina* (Plãtagina, Patlagina).

P. lanceolata L. *Pl. lanceolata*.

α. forma gen.

β. *Scapo longissimo* (P. *elata* Schur).

γ. *polystachia*.

δ. *minor* Ledeb.

Tóte acestea forme pre praturi, pascatorii, lãnga cali.

P. media L. *Pl. media*. Pre praturi, câmpuri, rozóre, lãnga cali, din reg. inferióra pâna in cea subalpina.

P. major L. *Pl. mare* (Limb'a oiei).

α. forma gen.

β. *minima* (P. *minima* D. C.).

γ. *paludosa* (P. *paludosa* Turz. P. *asiatica* L. P. *limosa* Kit.).

Form'a α. pre praturi, rozóre, lãnga cali; form'a β. la locuri umede, apatöse, ér' form'a γ. la locuri paludinöse.

P. uliginosa Bmgt. (P. *gentianoides* Sm.). *Pl. uliginosa*. Dupa B. Tr. 178, — H. V. X. J. p. 140, — F. Fl. Tr. 2451 si S. E. Tr. 2985 indicata pre alpii Gemenea si Ineu, apoi

P. alpina L. *Pl. alpina*. Dupa B. Tr. 183, — F. Fl. Tr. 2462 si S. E. Tr. 3000 indicata pre alpii Corongisiu, Gemenea si Petrosulu nu le-amu aflatu in acestu tienutu.

Globularia L. *Globularia*.

G. nudicaulis L. *Gl. golasié*. Dupa F. Fl. Tr. 2439 indicata pre alpele Ineu nu amu aflatu.

Soldanella L. *Soldanela* (Degetarutiu).

S. alpina L. *S. alpina*. Pre pascatorii subalpine si alpine.

S. montana Willd. *S. montana*. Dupa F. Fl. Tr. 2432 indicata pre alpele Corongisiu, apoi

S. pusilla Bmgt. *S. pusila*. Dupa B. Tr. 279 si F. Fl. Tr. 2434 indicata pre alpii Arsulu, Ineu la laculu Lalei si Corongisiu nu amu aflatu. Pre acesti alpi provine numai *S. alpina*.

S. pusilla Bmgt. amu culesu eu pre alpele „Frumós'a“ (la Orlatu) lãnga laculu (iazzerulu) de acolo.

Cortusa L. *Cortusa* (Ciobotic'a ursului).

C. pubens S. K. N. (C. *Mathioli* L. a. *pubescens* si c. *glabrescens* Schur). *C. pubescenta*. Pre locuri petröse, stãncöse si umede in reg. montana, subalpina si alpina.

C. Mathioli L. *C. lui Mathioli*. Dupa B. Tr. 276 indicata post Rodna din susu de topitoriile montane (Colburi, Schmelzhütte) se referesce la speci'a precedentã.

Primula L. *Primula* (Ciobotic'a cucului).

P. minima L. *Pr. mititica*. Numai la vârvalu alpiloru mai inalti: Ineu, Gemenea, Obersi'a-Rebri.

P. longiflora All. *Pr. longiflora*. Pre alpii cu substratu de varu: Corongisiu, Mihaias'a, Gergeleu, Obersi'a-Rebri.

P. carpatica Gr. & Sch. (P. *subarctica* Schur. P. *officinalis* pr. part. Bmgt). *P. carpatica*. Pre pascatorii in reg. subalpina si alpina.

P. officinalis Jacq. *Pr. oficala* (Angliciu, Ciobotic'a cucului). Pre praturi, pascatorii, prin poieni, in reg. inferióra si montana.

β. *macrocalyx* Bunge (Pr. *inflata* Lehm). Pre pascatorii in reg. subalpina, mai raru, si din parte in societate cu *P. carpatica* (muntele Sac'a).

P. elatior Jacq. *Pr. de gradina* (Auricula de gradina). Numai cultivata.

P. Auricula L. *Pr. urechiata* (Urechi'a ursului). Dupa B. Tr. 273, — F. Fl. Tr. 2422 si S. E. Tr. 2962 indicata pre alpele Negrilés'a si Petrosulu, apoi

P. crenata Lam. *Pr. crenata*. Dupa F. Fl. Tr. 2423 indicata pre alpele Ineu nu amu aflatu.

Androsace Tourn. *Laptisoru* (Laptele stãncei).

A. Chamaejasme Host. *L. fimbriatu* (Laptele stãncei, Lapte de stãnca). Dupa B. Tr. 265 si F. Fl. Tr. 2409 indicatu pre alpii dela Rodn'a.

A. obtusifolia All. *L. pubescentu*. Dupa F. Fl. Tr. 2410 si S. E. Tr. 2945 indicatu pre alpele Ineu.

A. lactea L. *L. albu*. Dupa S. E. Tr. 2946 indicatu pre alpii dela Rodn'a, si in fine

A. septemtrionalis L. *L. septemtrionalu*. Dupa B. Tr. 263, — F. Fl. Tr. 2413 si S. E. Tr. 2948 indicatu pre alpii Corongisiu si Gemenea, nu amu aflatu.

Lysimachia L. *Calbasióra*.

L. Nummularia L. *C. repenta*. Pre praturi, pascatorii, la locuri umede, lãnga parae, balti.

L. vulgaris L. *C. vulgara*. Pre praturi, pascatorii la locuri umede.

L. punctata L. *C. punctata*. Totu la asemenea locuri.

L. nemorum L. *C. de bercuri*. Dupa S. E. Tr. 2932 indicata in reg. fagetului la Rodn'a nu amu aflatu.

Anagallis L. Ochsioru (Rocoina).

- A. arvensis** L. *O. rosii*. Pre agrii, in gradini.
A. coerulea Schreb. *O. albastru*. Totu pre asemenea locuri, mai raru.

Hottonia L. Otoniciu.

- H. palustris** L. *O. de paludine*. Pre unu pareu cu apa stagnanta la comun'a Rusii-munti.

Utricularia L. Utricularia (Burdusioru).

- U. vulgaris** L. *U. vulgata*. In apa stagnanta la comun'a Rusii-munti.

Pingvicula L. Ingrasiatöre (Grasciora).

- P. flavescens** Flörke (*P. alpina* L.). *I. alpina*. Pre pascatorii alpine la locuri umede.
P. leptoceras Rehb. (*P. grandiflora* Lam.). *I. grandiflora*. Dupa H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2393 indicata pre alpele Corongisii, si
P. vulgaris L. *I. vulgata*. Dupa B. Tr. 57 si F. Fl. Tr. 2394 indicata in subalpinis herbis Rodnensibus nu amu aflatu. Pre alpele Corongisii provine numai *P. flavescens* Flörke.

Orobanche L. Veritielu (Crailiciu).

- O. vulgaris** Poir. (*O. Galii* Dub.). *A. vulgata*. (Veritielu, Saget'a lui Ddieu). Parasitica pre Thymus, Galium &.
O. transsilvanica mihi. *V. transilvanicu*. Tulpin'a dela 7—24 cm. inalta, rosii-bruneta, deodata cu scamele, calicele si corol'a din afara glandulosu-peröse. Florile mai multu mai putienu indesuite, pre tempulu prefloratiunei (inainte de deschiderea floriloru) comöse. La fia-care flöre numai 1 bractela. Calicele bisepalu, de diumetate asiä de lungu, cätu corol'a, Sepalele de totu separate, dela bas'a obliceovata escurëndu intr'unu vîrvu sublatu. Corol'a 16—24^m/_m lunga, pre spate putienu curbata. Labi'a superiöra la vîrvu ratezata ori putienu emarginata, lobulii laterali deschisi si indereptati spre inainte (nu patenti ori retroflexi), crenati si glandulosu-ciliati. Labi'a inferiöra 3 lobata, lobulii laterali numai putienu mai scurti si mai angusti de cätu celu mediu — nu de diumetate asiä de mici — toti ovati, crenati si incetiti, apoi glandulosu-ciliati. Staminele inserte pre tubulu corolei din susu de bas'a acesteia, dela bas'a loru pâna cätu 1/3 parte putienu si möle perosi — nu pâna la medilocu indesuitu perosi —, spre vîrvu, precumu si stilulu raru glandulosu-perosi. Stigm'a bulbucata, fara de margine elevata, intunecatu-purpuru-rosia, finu velutina. Sepalele calicelui cu unu nervu mediu mai tare, si apoi cu alti 2—4 nervi laterali mai putienu observabili. Intre *O. Epithymum* D. C. si intre *O. Galii* Duby, inse mai apröpe de celu d'antäu, de care cu deosebire se distinge prin lobulii labiei superiöre indereptati inainte, apoi prin aceea, cätu lobulu mediu alu labiei inferiöre nu este inca odata asiä de lungu, cätu cei laterali. Parasitica pre Thymus, Galium, in reg. montana.
O. minor Sutt. *V. mititelu*. Parasitica pre Labiate. Din susu de comun'a Rodn'a-noua apröpe de tunelu.
O. coerulea Vill. *V. albestriu*. Parasitica pre Composite.
O. flava Mart. *V. galbinu*. Dupa H. V. X. J. p. 127 si F. Fl. Tr. 2226 indicatu la Rodn'a nu amu aflatu. De altcumu Schur in E. Tr. la Nr. 2712 nu amintescce acästa localitate.

Lathraea L. Lotriona.

- L. Squammaria** L. *L. scamösa* (Murea padurei. Pre aci se numesce „Cucuruzu de padure”). Prin paduri la radecinele arboriloru.

Pedicularis L. Paduchernitia (Paducheriu).

- P. versicolor** Wahlbrg. (*P. flammea* Wulf — non L.). *P. inflaccarata*. Numai la vîrvulu alpelui Ineu la 2200 m. Pre alpele Corongisii (F. Fl. Tr. 2261) nu amu vediatu.
P. verticillata L. *P. verticelata* (Paduchieriu, Vîrtejulu pamentului). Pre pascatorii subalpine si alpine.
P. exaltata Bess. (*P. transsilvanica* Schur). *P. exaltata*. Pre pascatorii in reg. montana.
 β . *carpatica* mihi. Pre pascatorii in regiunea subalpina. La plânt'a de aci, precumu si la cele primite sub numirea de *P. exaltata* Bess. este calicele pre partea anteriora semi-bifidu, pre partea externa glabru (nu vilosu cá la *P. Hacquetii* Graf.), numai la gura desu si scurtu perosu. Staminele parte numai cele 2 mai lungi barbate la vîrvu, si cele 2 mai scurte glabre, séu parte si acestea, inse mai putienu barbate.

Plântele cari provinu in regiunea subalpina (*carpatica* mihi) suntu mai mici, dela 0.16—0.35 m. — Spic'a le este mai indesuita, mai scurta si in proportiune mai grösa, ér' cele ce provinu in reg. montana suntu mai inalte, spic'a mai lunga; mai putienu indesuita si proportionalmente mai subtire. Pre valea Bistritiei-aurie — teritoriulu Bucovinei — amu aflatu esemplare mai pâna la 1 metru de lungi, spic'a apröpe 1/2 m. florile indesuite si töte 4 filamentele la vîrvu barbate.

Din Marmati'a amu primitu sub numirea de *P. Hacquetii* Graf. esemplare, care corespundu intru töte formei de mai susu β .

- P. Hacquetii** Graf. *P-t'a lui Hacqueti*. Dupa F. Fl. Tr. 2255 indicata pre alpele Corongisii, precumu si
P. foliosa L. *P. foiösa*. Dupa B. Tr. 1249 si S. E. Tr. 2734 indicata pre alpii dela Rodn'a nu provinu pre acesti alpi, ci se referescu la *P. exaltata* Besser.
P. foliosa L. din valea Tatarc'a in Bucovin'a (Fl. Buc. p. 276) inca se referesce la *P. exaltata* Bess. dupa cumu m'amu convinsu la faci'a locului.

Urmatörele specii:

- P. asplenifolia** Flörke. *P. feregösa*. Dupa B. Tr. 1248. — F. Fl. Tr. 2245 si S. E. Tr. 2724 indicata pre alpii Gemenea, Stolu.
P. rostrata L. *P. rostrata*. Dupa B. Tr. 1254 si F. Fl. Tr. 2244 indicata pre alpele Galati.
P. Barrelieri Rehb. *P-t'a lui Barrelier*. Dupa F. Fl. Tr. 2247 indicata pre alpele Ineu.
P. atrorubens Schl. *P. intunecata*. Dupa F. Fl. Tr. 2249 indicata totu pre alpele Ineu.
P. comosa L. *P. comösa*. Dupa H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2252 indicata pre alpele Corongisii.
P. recutita L. *P. ciungarita*. Dupa B. Tr. 1251, — F. Fl. Tr. 2258 si S. E. Tr. 2737 indicata pre alpii Vîrvulu-Omului, Corongisii, Rotund'a, Negrilés'a si Gemenea, si in fine
P. acaulis Scop. *P. olöga*. Dupa F. Fl. Tr. 2262 indicata pre alpele Ineu, nu le-amu aflatu, si suntu de parere, cá celu putienu in respectulu determinarei unoru dintre acestea specii s'a comisu erori.

Tozzia L. Tozia.

- T. alpina** L. *T. alpina*. La locuri umede, langa parae in reg. subalpina.

Melampyrum L. Melampiru (Grapeperitia, Ciormoiaiu).

- M. arvense** L. *M. de agrii* (Gräu negru, Carpena, Médiánopte). Pre agrii, praturi, intre semenaturi.

- β. hybridum* (M. Pseudo-barbatum Schur). Florile alburii-galbine cá la M. cristatum L. Cu form'a normala, ici, colea (la Rodn'a-vechia).
- P. nemorosum** L. *β. montanum* mihi. *M. albestrii* (Carpena. Pre aci se numesce „Soru cu frate“). Prin tufisiuri, poieni, la marginea padurilor. Calicele, cu esceptiunea nerviloru si a dentiloru, ce suntu scurtu si aspru perosi, de totu glabru.
Foile tulpinale 8—18 ^m/_m late. Acésta forma difera de M. subalpinum Kerner (Ung. Diagn. p. 97) numai prin foile si bracteele mai late.
- M. saxosum** Bmgt. *M. albu*. In locuri montane si subalpine pre langa arbori, séu prin érba la locu umbrosu. Corol'a alba. De altcumu consuna cu M. sylvaticum L.
- M. sylvaticum** L. *M. selbatecu*. Prin tufisiuri si la marginea padurilor in reg. montana si subalpina.
Pre alpii Ineu si Corongisii (H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2241) nu provine, si se referesce la M. saxosum Bmgt.
M. saxosum Bmgt. si M. sylvaticum L. suntu usioru de destinsu prin colórea corolei.
- Rhinanthus** L. *Clocoticiu* (Crést'a cocosiului).
- Rh. major** L. (Alectorolophus major Rehb). *Cl. mare*. Pre praturi, pascatorii.
- Rh. hirsutus** All. (Rh. Alectorolophus Poll). *Cl. flocosielu*. Pre praturi umede in Valea Sieului.
- Rh. minor** Ehrh. (Alectorolophus parviflorus Wallr.). *Cl. maruntu*. Pre praturi, de comunu,
- Rh. alpinus** Bmgt. *Cl. alpinu*.
α. angustifolius Gaud. Ambele forme pre praturi si pascatorii in reg. montana si subalpina.
- Bartsia** L. *Bursuca* (Bartia).
- B. alpina** L. *B. alpina*. Pre alpi.
- Euphrasia** L. *Eufrasia* (Burumitia).
- E. Odontites** L. *E. rosia* (Duntiuara). Pre praturi si alte locuri umede in reg. inferióra si montana.
- E. lutea** L. *E. galbina*. Prin tufisiuri in Valea Sieului.
- E. Salisburgensis** Funk. (E. alpina D. C.). *E. de Salisburgi'a*. Pre alpele Corongisii la locu stâncosu, si substratu de varu.
- E. officinalis** L. *E. officinala* (Burenitia, Siluru, Burenitia alba, Flóre de ochi).
α. pratensis Rehb. (E. Rostkoviana Hayn.).
β. nemorosa Pers. (E. stricta Host).
γ. coerulea Tausch.
δ. micrantha Rehb.
Formele *α β*. pre praturi campuri, prin tufisiuri, la marginea padurilor; form'a *γ* in locuri montane umede, éra form'a *δ* pre alpi.
- Veronica** L. *Veronica* (Ventrilica).
- V. arvensis** L. *V. de câmpu*.
β. simplex (V. romana Schmidt). Pre agrii, praturi, colini, erbóse, langa cali.
- V. acinifolia** L. *V. matacinósa*. Pre agrii la comun'a Ragl'a.
- V. agrestis** L. *V. de agrii*. Pre agrii, prin gradini, langa cali. mai raru cá cea posterióra.
- V. polita** Fries. *V. lucitóre*. Pre agrii, prin gradini, langa muri, garduri.
- V. Buxbaumii** Ten. (V. Tournefortii Gm.). *V. subtirica*.
β. parvifolia (V. hospita *β* D. C.). Ambele forme pre agrii, campuri, ruinaturi, prin gradini.
- V. Beccabunga** L. *V. de parae* (Bobornicu, Bribornicu, Blabornica). Langa séu pre parae, balti, la isvóre.
- V. Anagallis** L. *V. broscésca*. Totu la asemenea locuri.
β. tenella (V. tenella Schmidt). Cu form'a normala.
- V. scutellata** L. *V. scutelata*. Langa lacuri, pre balti, parae, locuri uliginóse, in reg. inferióra.
- V. hederæfolia** L. *V. cordata*. Pre agrii in Valea Sieului.
- V. officinalis** L. *V. officinala* (Ventrilica). Prin paduri si bercuri pâna pre subalpi.
- V. Baumgartenii** R. & Sch. (V. petraea Bmgt). *V. lui Baumgarten*. Pre alpii Ineu, Ineutiu, Gemenea, Obersi'a-Rebri.
- V. urticaefolia** L. *V. ursicaritia*. Pre locuri umede si umbróse in reg. montana si subalpina.
- V. Chamaedrys** L. *V. ciliata*. Prin tufisiuri, pometuri, gradini, la marginea padurilor in reg. inferióra.
- V. prostrata** L. *V. culcata*. La fontân'a de apa minerala la Aniesiu langa Rodn'a-vechia.
- V. dentata** Schmidt. *V. dentiata*. Pre colini erbóse, langa cali, ici, colea.
- V. latifolia** L. *V. lata in foi*. Prin tufisiuri in Valea-Sieului.
- V. foliosa** W. K. (V. spuria var. foliosa Koch). *V. foiosa*. Prin gradini la comun'a Cârlibab'a-transilvaniei, apoi si la cea bucovinéna cultivata spre scopu medicinalu de casa. Pre muntele Lopadn'a (B. Tr. 19 si F. Fl. Tr. 2184 *β*. nu amu aflatu).
- V. serpyllifolia** L. *V. cimbrisorésca*. Pre locuri umede in reg. inferióra si montana.
- V. nivalis** Schur. *V. de néua*. In regiunea subalpina si alpina la locuri umede.
- V. saxatilis** Jacq. *V. de stânci*. Pre alpele Ciblesiu la locu stâncosu.
Pre muntii Corongisii, Heniulu si Petrosulu (F. Fl. Tr. 2193) nu amu vediutu.
- V. bellidioides** L. *V. rosatié*. Pre pascatoriile alpiiloru Cisi'a. Petiorulu-talhariului si Pétr'a-busiocului. Pre alpii Virvulomului, Negrilés'a, Gemenea, Corongisii (F. Fl. Tr. 2191) nu amu vediutu, este inse probabilu cá provine.
- V. alpina** L. *β. integrifolia* Schrank. *V. alpina*. Pre alpii Ineu, Ineutiu, Galati, Gemenea, Obersi'a-Rebri.
- V. aphylla** L. *β. depauperata* W. K. *V. golasié*. Dupa B. Tr. 31 *β*. si F. Fl. Tr. 2178 *β*. indicata pre alpii Ciblesiu si Arsulu nu amu aflatu.
- V. orchidea** Crautz. *V. orchidea*. Pre colini, prin tufisiuri, la marginea padurilor.
- V. longifolia** L. *β. media* Schrad. *V. lunga in foi*. Dupa H. V. X. J. p. 127 si F. Fl. Tr. 2186 indicata la Naseudu si Rodn'a nu amu aflatu in Valea Somesiului. Amu aflatu inse in Valea Sieului la locuri umede si umbróse, apoi ododata cu V. foliosa W. K. si la comun'a Nimigi'a-ungurésca din comitatulu Solnocu-Dobâc'a in vecinatatea comunei Mocodu.
- Limosella** L. *Limosela* (Canaru).
- L. aquatica** L. *L. de apa* (Canarulu baltei). Pre balti, locuri apatóse, langa parae.
- Antirrhinum** L. Juss. *Leuóie* (Gur'a leului, Buruiana de inu).
- A. majus** L. *L. mare*. Cult.
- Mimulus** L. *Mimulu*.
- M. luteus** L. *M. galbinu*. Cult.
- M. maculatus** L. *M. maculatu*. Cult.
- M. moschatus** Dougl. *M. mirositoriu*. Cult.

Digitalis L. Degetielu.

- D. purpurea L.** *D. purpuria*. Cult.
D. grandiflora Lam. (*D. ambigua* Murr). *D. grandiflora*.
 α. *acutiflora* (*D. grandiflora* Rehb).
 β. *obtusiflora* (*D. ochroleuca* Rehb).
 Pre locuri petrôse, stâncóse, in reg. montana.
D. lutea L. *D. galbina*. Dupa B. Tr. 1272 si F. Fl. Tr. 2150 indicatu pre alpii Galati, Stolu, Petrosulu si Tihulu nu amu aflatu.

Linaria Tourn. Desf. Linaria.

- L. vulgaris Mill. Desf.** (*Antirrhinum Linaria L.*). *L. vulgaris* (Inu selbatecu, Buruiana de inu). Pre agrii, prin tufisiuri, lãnga cali, pre locuri mai multu arenóse.
L. spuria Mill. *L. spuria*. Pre agrii si alte locuri mai multu lutóse.
L. Elatine Mill. *L. culcata*. Pre agrii, intre semenaturi in Valea Sieului si a Muresiului.
L. Cymbalaria L. *L. de muri* (Cimbolica). La locuri petrôse in Valea Sieului.
 La Rodn'a in apropiarea topitoriiloru montane (B. Tr. 1263 si F. Fl. Tr. 2155) nu amu aflatu.
L. alpina Mill. *L. alpina*. Dupa B. Tr. 1256, — F. Fl. Tr. 2160 si S. E. Tr. 2636 indicata pre alpii Corongisiiu si Gemenea nu amu aflatu.

Scrophularia L. Scrofularia (Bubaria, Póla).

- S. nodosa L. Scr.** *nodurosa* (Ursica négra, Érba négra, Frundia de buba rea). La locuri camu umede si umbróse in reg. inferióra si montana.
S. Scopolii Hoppe. *Scr. lui Scopoli*. La locuri umbróse in reg. subalpina si alpina.

Verbascum L. Luminarica (Luminare).

- V. Blattaria L.** *L. de molii*. Lãnga cali in Valea Sieului.
V. phoeniceum L. *L. violeta*. Pre locuri macre.
V. Lychnitis L. *L. infarinata*. Pre locuri sterile.
V. pulverulentum Vill. (*V. Lychniti* × *floccosum*) *L. pulverisata*. Pre locuri petrôse, stâncóse, ici colea, raru.
 Cu tóte cà acésta specia se crede a fi o plãnta hibrida din *V. Lychnitis* si *V. floccosum*, totusi eu *V. floccosum* nu amu aflatu in acestu tienutu.
V. nigrum L. *L. négra* (Captalanu negru, Cód'a lupului vînetã). Lãnga cali, pre razóre, prin paduri, tufisiuri, pâna in reg. subalpina.
 β. *albiflorum*. Cu flori albe amu aflatu lãnga drumulu de tiéra, ce duce din Valea Somesiului preste Rotund'a in Valea Bistritiei-aurie, dincolo de tunelu.
V. orientale M. B. *L. orientala*. Prin tufisiuri, lãnga cali (la comun'a Mititei).
V. phlomoides L. *L. vulgara*.
 α. *vulgare* (*V. phlomoides* Schrad).
 β. *nemorosum* (*V. nemorosum* Schrad).
 γ. *condensatum* (*V. condensatum* Schrad).
 Tóte acestea forme pre locuri mai multu nasipóse séu petrôse si espuse sórelui.
V. phlomoidi-nigrum mihi. *Forma hibrida*. La fontân'a de apa minerala in Sãngiorgiu pre tufu de varu in societate cu ambii parinti.
V. thapsiforme Schrad. *L. rusticana*. (Cód'a vacei, Cód'a lupului, Cód'a boului, Lipanu, Puru). Pre locuri petrôse, sterile, aprópe de paduri séu tufisiuri in reg. montana (la Rodn'a-vechia, Rodn'a-nouã, apoi in Valea Bistritiei-aurie).

β. *cuspidatum* (*V. cuspidatum* Schrad). Totu la asemenea locuri mai raru.

Nicotiana L. Tabacu (Tutunu).

- N. rustica L.** *T. tieganescu*. (Baconu, Baconitia). Cult.
N. latissima Mill. (*N. macrophylla* Sprengl). *T. vulgaru*. Cult.
Hyosciamus L. Masalaritia (Masalariu, Nebunaritia, Sunatóre).
H. niger L. M. *négra*. Lãnga cali, pre locuri necultivate, ruinaturi, agrii, in apropiarea locuintieloru omenesci.

Nicandra Adans. Nicandra.

- N. physaloides Gärtn.** *N. judaica*. Cult.

Petunia Juss. Petunia.

- P. nyctaginiflora Juss.** *P. lipiciosa*. Cult.

Scopolina Schult. Scopolina (Bolundare).

- S. atropoides Schult.** *Sc. matragunosa*. In vali montane si subalpine la locuri umede si umbróse.
Datura L. Ciumafaia (Bolundaritia, Turbare, Lauru, Cium'a fetei).
E. Stramonium L. C. vulgara. Pre ruinaturi, lãnga cali, garduri, casi.

Physalis L. Papaleu (Papele).

- Ph. Alkekengi L. P. vulgaru.** Prin tufisiuri, lãnga garduri, ici, colea nu preste totu loculu.
Capsicum L. Piparca (Paprica, Piperusia, Piperiu turcescu, Chiparusiu, Chiparusia).
C. annuum L. P. annala (Ardeiu). Cult.

Solanum L. Solanu.

- S. Lycopersicum L.** (*Lycopersicum esculentum* Mill.). *S. de lictariu* (Patlagele, Mere de paradisu). Cult.
S. Dulcamara L. *S. dulc-amaru* (Lesniciore, Lasnicióra). La locuri umede si umbróse, lãnga parae, valcele, riuri.
S. nigrum L. *S. negru* (Zirna). Pre ruinaturi, agrii, lãnga cali, garduri, in gradini.
S. humile Bernh. *S. mititelu*. Totu la asemenea locuri, raru.
S. tuberosum L. *S. tuberosu* (Cartofi, Crumpene, Gramciri, Crumpiri, Napi, Baraboi, Barabule, Bologéne, Brandaburce, Hadaburce, Picioici, Picioarca, Mere de pamentu, Póme de pamentu, Tiermeru). Cult.

Atropa L. Matraguna (Matragiune, Mandragora, Nardragula, Erb'a codrului).

A. Belladonna L. M. veninósa (Beladona). Prin paduri frondóse si tufisiuri in reg. inferióra si montana.

Lycium L. Licina.

L. barbarum L. L. vulgara. Straplãntata prin gradini, pre lãnga garduri, ici, colea.

Syringa L. Malinu (Malinu rosiu, Liliacu, Jorgovanu, Scumpia, Scrinte).

S. vulgaris L. M. vulgaru.

- α. *floribus violaceis*.
 β. *floribus albis*.
 γ. *floribus majoribus violaceis, thyrsus compactus*.

- S. chinensis** Willd. *M. chinesescu*.
S. persica L. *M. persicu*. Tóte trei speciile cultivate prin gradini.

Fraxinus L. *Frasinu*.

- Fr. excelsior** L. *Fr. vulguru*.
 α. forma gen. Samaridele (fructele) la virvu tempite si oblice emarginate.
 β. Samaridele la virvu tare ascutite si neemarginate.
 γ. Samaridele la virvu tempite si neemarginate.
 Prin paduri in regiunea montana si subalpina.

- Ligustrum** L. *Malinitia* (Malinu negru, Prunu selbatu).

- L. vulgare** L. *M. vulgara*. Prin spineturi, tufisiuri.

Verbena L. *Verbena* (Sporicu).

- V. officinalis** L. *V. officinala* (Sporicu, Sporicu). Pre ruinate, langa cali, muri, in apropierea de locuinte omenesci.
V. chamadryfolia Juss. (*Erinus peruvianus* L.). *V. peruviana*. Cult.

Mentha L. *Minta* (Isma).

- M. sylvestris** L. *M. selbateca* (Mint'a cailoru, Voestinitia, Voestnitia).
 α. *canescens* (*M. canescens* Roth).
 β. *nemorosa* (*M. nemorosa* Willd).
 γ. *Brittingeri* Opitz.

La locuri apatose, langa parae, valcele, balti.

- M. crispata** Schrad. *M. ineretita*. Cult. prin gradini pentru scopuri medicinale de casa.
M. sativa L. α. vulgaris. *M. vulgara*. Pre locuri umede, langa parae, valcele.
M. parviflora Schultz (*M. austriaca* Jacq). *M. parviflora*. Cult.
M. dentata Roth. *M. dentata*. Cult. *Mentha parviflora* si *M. dentata* se numescu pre aci „Minta crétia.“
M. arvensis L. α. vulgaris. *M. de câmpu*. Pre locuri umede, langa parae, valcele.

(Va urmá).

Concertulu in lunca.

Poesia de V. Alecsandri.

(Lectiune in desp. VI alu scólei poporale elementarie, propusa din punctu de vedere logicu, gramaticalu-sintacticu, ortograficu si stilisticu).

Acést'a tema are locu càtra finea anului scolasticu, càndu copiii cei ce voru esí in acestu anu din scól'a de tóte dilele, voru fi invetiati dejá din istori'a naturala despre florile, paserile, insectele etc., ce vinu inainte in acést'a poesia.

Pentru poesia, copiii trebuie se aiba o anumita cartica, in carea 'si scriu din càndu in càndu poesiele, ce se léga de propunerea diferiteloru obiecte de invetiamentu, pr. istori'a, religiunea, istori'a naturala s. a.

Poesi'a acést'a copiii inca trebuie se o aiba scrisa in respectiv'a cartica. Invetiatoriulu a scris'o mai antaiu pre tabla, scolarii au decopiat'o si asiá pre càndu

ajungemu la propunerea ei, toti copiii din acestu departimentu o posedu. Poesi'a e urmatórea:

„In poén'a tainuita, unde sboru luciri de luna
 Flórea óspetiloru luncii cu grabire se aduna,
 Cá s'asculte-o cantarétia revenita 'n primavéra
 Din strainatatea négra, unde-i viéti'a multu amara.

Roíu de flacari usiurele, lucioli scanteitóre
 Trecu in aeru, stau lipite de luminarele 'n flóre,
 Respandindu prin crengi, prin tufe o vapae albastría,
 Ce maresce 'n mediulu noptii dalb'a luncii feerie.

Éta vinu pe rondu, parechia, si patrundu cole 'n poéna
 Bujorelulu vioiu, rumenu, cu naltuti'a odoléna,
 Fratiori si romanitie, care se atienu la drumuri,
 Clopotiei si mazerelle imbetate de parfumuri.

Éta fraged'a sulcina, stelisióre, blande naibe
 Urmarindu pe busuioculu iubitoriu de sinuri albe.
 Deditiei si garofitie parguite 'n focu de sóre.
 Toporasi ce se inchina gingasieloru lacremióre.

Vine cimbrulu dela campuri cu fetic'a dela via,
 Nufarulu din balta vine intristatu fàra sogia,
 Si càtu elu apare galbinu, óchesiele viorele
 Se retragu de elu departe, ridiendu veselu intre ele.

In poéna mai vinu inca elegante floricele,
 Unele 'n condurii dómnei si 'n rochiti de rondunele;
 Altele portandu in frunte, insirate pre o radia
 Picaturi de róua dulce, care 'n umbra scánteieza

Ele mergu, s'aduna 'n grupe, se ferescu de buruene,
 Si privescu sosindu prin aeru sboratori cu mandre pene,
 Dumbravenci, ganguri de auru, ce au cuiburi de metasa,
 Ciocárlíi, óspeti de sóre, rondunele-óspeti de casa.

Mierle vii siueratóre, cuculu plinu de ingamfare,
 Gaiti'a ce imitéza ori-ce sunete bizare,
 Stigletii, presuri, macalendri ce prin tufe se alunga,
 Si doióse turturele cu doru lungu, cu jale lunga.

Éta vinu si gandaceii in blamide smaltiuite;
 Éta grieri, éta fluturi cu-aripióre pudruite,
 Si culbeci, carii facu córne portandu'si cas'a 'n spinare...
 La ivirea loru poén'a clocotesce 'n hohotu mare.

Éta 'n urma si albine aducèndu in gura miere...
 Sboratorii gusta 'n graba dulcele rodu cu placere,
 Apoi sorbu limpedea róua din a floriloru potire
 Si optindu floriloru in taina blande siópte de iubire.

Dar', tacere!.. Susu pe-unu frasinu unu linu freametu se aude!..
 Toti remanu in asteptare. Cantaréti'a 'ncetu prelude.
 Ventulu tace, frundi'a désa stà in aeru neclintita...
 Sub o pandia de lumina lunc'a pare adormita.

In a noptii liniscire o divina melodia,
 Cá suflarea unui geniu printre flori alinu adía
 Si totu cresce mai sonóra, mai placuta, mai frumósa
 Pàn' ce ample 'ntrég'a lunca de-o vibrare-armoniósá.

Ganditóre si tacuta lun'a 'n cale'i se opresce.
Sufletulu cu voluptate in estasu adencu plutesce,
Si se pare cà s'aude prin a raiului cantare,
Pe-ale angeriloru harpe lunecandu margaritare.

E privighitóreá dulce, care spune cu uimire
Tainele ânimei sale, visulu ei de fericire...
Lumea 'ntréga stà patrunsã de-alu ei cantecu fãra nume...
Maculu singuru, rosiu la faþia, dórme dusu pre ceea lume!"

I. *Istorisirea de invetiatoriu si scolari.*

Invetiatoriulu infaþiosiéza cuprinsulu acestei poesie,
in unu modu usioru de intielesu, pr. s. e. e urmatoriulu :

In sfersitulú tómnai paserile calatóre se duc in tieri
mai calduróse, pentru-cã in tiér'a nóstra ar perí de as-
primea iernei.

Insectele, pr. albinele se retragu in cosnitiele loru,
greurusii si alte insecte se ascundu in pamentu, prin
scorburele arboriloru, prin crepaturi de petri etc.

Brum'a oflesce florile din gradina si de pre campu ;
frundiele arboriloru si ale celorulalte plante cadu.

Dupa aceea vine iérn'a si totulu se acopere cu néua ;
ér' dupa câteva luni de iérna i se apropia numai si sfer-
situlu ei si vine cu pasí repedi dulcea primavéra.

Caldur'a incaldiesce aerulu, desghiétia pamentulu si
apele. Sementiele plantelorú incoltiescu, resaru si crescú.

In gradine, in campu, prin lunci si poeni crescú
cu tóta grab'a feliuri si feliuri de flori, cari dau aces-
tor'a o frumsetia deosebita. Sórele diu'a si lun'a cu ste-
lele nóptea infrumsetiéza si mai multu luncile si poenile
pline de flori mirositóre ; ér' paserile cantatóre, ce s'au
reintorsu din streinatate, impreuna cu florile si radiele
lunei inaltia preste mesura frumseti'a din acestea locuri.

Luminarelele, bujorelulu, lacramiorele, viorelele, con-
duriu dómnei s. a. multe, suntu florile ce se aduna, ce
crescu prin poeni. Mai in tóte serile, noptile si dimi-
netiele suntu incarcate cu picaturi de róua.

Acestea flori crescú unele langa altele si nu le prea
place a fi in apropierea buruenelorú, de cari inca suntu
prin poeni si lunci. Se pare cà ele au iubire càtra pa-
serile cantatóre, pr. ganguri, ciocãrlie, rondunele, mierle,
turturele, cari suntu frumóse cá si ele si sciu si cantá
frumosu.

Gandaceii, fluturii si melcii, precumu si albinele s. a.
inca se preãmbala multu prin lunci si poeni si aflarea
loru aici mai adauge si mai multu la frumseti'a de acolo.

E de minune frumosu in o astfeliu de lunca cu flori
de totu feliulu, cari de cari mai frumosu colorate, cari
de cari mai frumosu mirositóre, cu paseri dragalasié, cu
insecte deosebite si cu lun'a, carea 'si vérsa radiele sale
preste ea. Dara nici odata nu e mai frumosu, cá in
mediulu noptii, cându dulcea priveghitóre, carea dintre
tóte paserile canta mai frumosu, — incede a cantá. A-
tunci pare cà ventulu de locu nu mai sufla, frundiele nu
se mai misca, si lunc'a si poén'a pare cà dormu la lum-
in'a lunei.

Cându nóptea e mai liniscita, cantarea cea fãra sé-
menu a priveghitórei, singura numai de-abiá se aude
printre frundie. Ea canta din ce in ce mai tare, totu
mai placutu, totu mai frumosu, pâna cându intrég'a lunca
e plina numai de o unica cantare minunata, de aceea a
priveghitórei.

Lun'a pare cà atunci incetéza de a mai merge ; su-
fletulu omului, ce aude o astfeliu de cantare, e atátu de
desfetatu si de incantatu, in càtu nu se mai simte pre
pamentu, si pare cà aude atunci versuri de angeri.

O! Càtu e de fericita atunci acést'a pasere nevi-
novata! Ea spune prin cantarea ei, càtu e de indestu-
lata, càtu e de fericita in starea in carea se afla. Ori
ce si ori cine se afla in giurulu ei, se minunéza de can-
teculu ei, ce nu mai are parechia pre lume. Numai
singuru maculu dórme atunci dusu pre ceea lume!

(Dupa acést'a se provóca unulu din scolarii cei mai
buni a o reproduce. Daca vede inv. cà le e cu greu,
o mai espune elu odata ori de dóue ori, dara totu in
modulu de mai susu ; apoi urmédia a o nará si mai multi
scolari pre rendu).

II. a) *Cetirea poesiei de càtra invetiatoriu si scolari.* b) *Tractarea logica.*

Ceea ce amu istorisitu eu si unii dintre voi, se afla
si in carticelele vóstre de poesia. Acestea carticele lu-
ati-le a mana! Pre banci, unulu, doi, trei! Deschídeti car-
ticelele la poesi'a, carea ati scris'o mai in urma!

(Invetiatoriulu inca e bine se aiba o atare carticica,
cã modelu, pentru ale scolariiloru. Din acést'a carticica
invetiatoriulu cetesce raru si la intielesu pâna la fine ;
ér' scolarii ilu urmarescu in ale loru. Dupa aceea pro-
vóca pre unu scolariu din cei mai buni se o cetésca ér'
intréga. Mai incolo póte provóca se cetésca unulu càte
un'a, dóue, trei ori mai multe strofe si mai departe al-
tulu, cá pâna la finea poesiei se se perondeze mai multi
copii. Se intórce apoi ér' la inceputu si asiá procede,
pâna cându cetescu cu totii. Dupa cetire urmédia trac-
tarea logica).

Acumu voiú mai cetí eu odata titul'a poesiei. Ce-
tesce-o si tu O! Ce se numesce lunca? Unde e lunc'a
nóstra? Are óre fia-care comuna lunca? Ce se afla in
lunca? (erburi, flori, paseri, insecte, vite la pasiune,
ómeni s. a.)

V'amu fostu spusu odata, ce numimu concertu. Care
imi va scí spune acumu? V'ati uitatu! Amu disu cà suntu
multe feliuri de concerte. Care dintre voi a auditu band'a?
La noi in O. (in cutare locu si la cutare timpu) au ve-
nitú nescari tígani. Unulu avea cetera, altulu flauta,
altulu trimbítia si altulu o cetera mare (gurduna). Toti
au inceputu a cantá cu acelea instrumente de odata a-
ceesi cantare si au continuatu pâna la sfersitulú ei. Apoi
au disu toti impreuna mai multe cantari unele dupa al-
tele. Sciti, cari ati auditu, cu càtu au disu ei mai fru-
mosu, cá atunci, cându ar fi disu numai cu o cetera. Cei
4 musicanti, cà asiá se numescu, au facutu unu concertu.

V'amu mai spusu, cà cantaretii in biserica, cu cantarile lor, preotulu cu rogatiunile sale, crestinii rogan-du-se, luminele ardiendu, tragerea clopoteloru s. a. facu impreuna ér' unu concertu.

Amu disu si aceea, cà pre la orasie se facu sér'a petreceri, la cari petreceri unii canta o cantare, altii alt'a, unulu canta cu ceter'a o cantare frumósa, altulu declaméza o poesia, cum faceti de multe ori si voi, si altii tienu o oratiune (predicatia), despre acestia se dice cà facu unu concertu.

Priveghitória inca face unu concertu, concertulu in lunca. Cine face concertulu in lunca? Se nu mai uitati ce se numesce concertu!

Cetesce strofa antaia R.! Ce ai cetitu? Ce insemnéza poéna? Unde suntu poeni? (in paduri). Cumu se dice cà e poén'a? (tainuita). Poén'a tainuita se numesce, pen-tru-cà ea e cumu amu dice, camu ascunsa dinaintea ómeniloru. Prin ea numai cându si cându mergu ómenii. Tocmai nóptea numai arareori se afla ómeni prin poéna. De aceea se si dice cà ea e ascunsa, e tainuita. Unu omu care e inchisu in temnitia, cumu ilu potemu numí? etc. Cumu mai póte fi poén'a? (mare, mica, frumósa, de-partata etc.).

Ce face lun'a nóptea? Dar' diu'a? (nu lugesce). In tóte noptile lugesce lun'a? Pentru ce nu lugesce lun'a in tóte noptile? Pentru ce nu lugesce ea diu'a? Pentru ce se dice óre cà in poéna sboru luciri de luna? Asiá e, radiele lunei si ale sórelui, cari suntu radie de lumina, vinu la pamentu cu multu mai repede, cá cumu sbóra o pasere, de acea se póte dice si se si dice, cà radiele séu lucirile lunei sboru.

Numai in poéna vinu séu sboru luciri de luna? (nu). Pre unde mai sboru ele? Pentru ce se amintesce aici nu-mai de poéna? (pentru-cà in acést'a poesia se vorbesce numai de poéna). Cine se aude in poéna? Ce va se dica flórea óspetiloru luncei? Cine suntu óspetii scólei? (sco-larii). Scolarii cari se se pórtu mai bine, suntu flórea óspetiloru scólei. Scimu cà in poéna, in lunca, resaru, se aduna óspeti deosebiti, cari preste iérna nu erau aici. Resaru erburi, flori, vinu paseri, mierle etc. Florile cele mai frumosu colorate si mirositóre si paserile cele mai placutu cantaretie, ce suntu in lunca, se numescu flórea óspetiloru luncei? Mai di si tu odata! Cumu se dice cà se aduna acesti óspeti? (cu grabire). Cumu veti dice in locu de cuventulu grabire? Pentru ce se aduna? (cá se asculte o cantarétia). Ce e cantarétia? (o pasere). Ce felu de cantarétia? (revenita in primavéra). Adeca carea a venitu inderaptu de odata cu primavér'a. De unde a venitu aceea? (din strainetatea négra). Ce intielegemu aici prin cuventulu strainetate? (alte tieri). In ce parte de pamentu amu invetiati noi, cà se ducu tómn'a paserile calatóre?

In catrau mergu ele? (spre médiadi). Ce intielegemu cându dicemu, cà strainetatea e négra? (neplacuta). Bine e undeva pentru voi, cá in cas'a vóstra? Dar' in alte tieri? Dar' paseriloru le place undeva, cá in tiér'a nóstra? Ele petrecu la noi, primavér'a, vér'a si tómn'a si numai iérn'a o petrecu in alte tieri. De aici se vede,

cà loru le mai place in tiér'a nóstra, càci omului inca unde'i place acolo siede mai multu. Apoi iérn'a numai de sila se ducu dela noi bieteles paseri. Cumu e viéti'a paseriloru in strainetate? (multu amara). Asiá dara, nu numai amara, dara tare, fórte, multu amara. Cumu le e viéti'a unor'a la noi? (dulce). Asiá e si cu ómenii. De ar traí càtu de bine in alte tieri, totu nu le place cá in patria. Noi amu invetiati o poesia, in carea unu poetu se plange càtu e de amara strainetatea si in aceea dice elu mai de multe ori: „fia pànea càtu de rea, totu mai bine 'n tiér'a mea“! Mai di si tu odata, cu cuvintele tale ce se cuprinde in strofa antaia G.! Inca odata M.!

Cetesce strofa a dóu'a N.! Ce se numesce roiul de albine? La stelele de pre ceriu le potemu dice roiul de stele. Unu omu, care are multi copii, se dice cà are unu roiul de copii. Dar' ce va insemná roiul de flacari? Asiá e, multe flacari unele lângu altele. Cumu suntu flacarile acelea? (usiorele). Prin usiorele se intielege cà flacarile acelea nu suntu mari nici tare stralucitóre. Cumu se dice mai departe cà suntu flacarile? (luciolu scanteitóre). Luciolu, adeca luminatóre, cari luminéza cá luminile. Scanteitóre, cari se vedu cá scanteile, ce se nascu din lovitur'a cremenei cu amnariulu si cá acelea, ce saru din focu, cându elu arde cu flacari. Ce se dice mai departe despre flacari? (trecu in aeru). Adeca flacarile acelea, cá si ale focului si luminei, se intindu in susu si in la-turi prin aeru; càci veti fi vediutu voi, cà flacar'a focului nu e numai chiaru pre lemnu, ci se intinde, se ridicu, trece in susu prin aeru. Se dice apoi mai departe, cà acelea flacari stau lipite de flórea luminareloru. Ce suntu luminarelele? (flori, thapsus verbascum. E bine cá invetiatoriulu, florile ce vinu inainte in acést'a poesia, se le aiba in realitate la propunerea acestei poesii, ori cele ce nu le póte capatá, se fia si in chipuri. Asemenea se facu si cu paserile, insectele, si cealalte animale, ce ob-vinu in poesi'a presenta). Alege luminari'ca dintre acestea flori! Arata-o si in chipu! Florile cele galbine suntu cá totu atâtea lumini, precumu suntu si luminarelele. De aceea se dice aici, cà corol'a luminareloru, carea e galbina, e cá o flacara. Cumu intiegeti dara voi acestea dóue renduri? Ce se dice mai departe in rendulu alu treilea? Cine imprascie séu respandescu printre crengi si tufe o vapaia séu o flacara? (corol'a luminareloru). Cumu e vapai'a aceea? (albastru). Ce suntu crengile, ce tufele? Cumu dicemu cu altu cuventu in locu de vapaia? Cumu e si flacar'a luminei si a focului? (albastru). Lu-min'a, ce o respandescu luminarelele, marescu frumseti'a luncei in mediulu noptiei. Dalb'a, insemnéza alb'a. Sciti cà si in colinde diceti in locu de florile albe: „florile dalbe.“ Aici inse cuventulu dalb'a, nu va se insemneze chiaru alb'a, càci faci'a luncei nu póte fi chiaru alba, nici diu'a, nici nóptea. Feeria, prin acestu cuventu se intielege farmeculu luncei. Mai di si tu odata cu cu-vintele tale intielesulu acestei strofe!

Cetesce strofa a trei'a! Ce flori mai suntu in poéna afara de luminarele? Resaru florile totu-deodata, adeca vinu ele totu-deodata pre lume? (nu, ele vinu séu resaru unele dupa altele, adeca pe rendu). Sciti cà loru inca le

place că si ómeniloru se traiésca în societate, adeca parchia. Si inca la unele le mai place unu feliu de pamentu, la altele altulu. Asiá bujorelulu cresce lângá odoléna, càci le place totu acelasi locu si pare-cà ele se iubescu amen-dóue mai multu cá cu alte flori, asemenea fratorii cu romanitiile si clopotieii cu mazerellele. Se dice mai de parte, cà patrundu colea 'n poéna, adeca se baga, séu mai bine disu, resaru in poéna parchia, adeca dóue cu dóue, in acelasi timp. Pentru ce se dice despre bujorelu (*phaeonia officinalis*) vioiu, rumenu? Asiá e, pentru-cà corol'a lui e rosia, rumena, apoi faci'a rosia arata si la ómeni cà suntu sanetosi, si cându omulu e sanetosu, mai totudéun'a e voiosu séu vioiu, càci sanetatea e binele celu mai mare pentru omu. Arata bujorelulu! Arata odolén'a! (*valeriana officinalis*). Arata fratorii si romanitiile! (*chamomilla*). Pentru ce se dice despre acestea, cà se atienu la drumuri? Asiá e! Acestea flori crescú si traiescu, adeca se atienu mai cu séma pre marginea drumurilor; dara totusi si in poéna. Cari suntu clopotieii? (*campanula*). Cari mazerellele? Se dice mai departe despre clopotiei si mazerelle, cà suntu imbetate de parfumuri. Materi'a mirositóre din flori o numimu si parfum. Acestea flori au multu parfum; si ne inchipuimu cà ele se imbéta de mirosulu loru, fiindu-cà si ómenii ce le mirósa inca se satura, se imbéta chiaru de parfumulu loru. Mai di odata cu cuvintele tale, ce se cuprinde in acést'a strofa L.!

Cetesce strof'a a patr'a C. ! Arata-mi sulcin'a dintre florile acestea (*mellilotus officinalis*, *coerulea alba*); cari suntu stelisiorele (*aster amellus* — mai multe specii); nalbele (*malva*); care e busuioculu (*Ocimum Basilicum*)? Deditieii (*anemone ranunculoides*), garofitiile (*dianthus cartusianorum* etc.), toporasii (*viola mirabilis*), lacramiorele (*margaritarelele polygonatum vulgaris*). Ce se dice despre sulcina? (cà e frageda). Óre pentru ce! Mai spune-mi ceva fragedu! Pentru ce óre se dice despre nalbe-blande? Se dice despre sulcina, stelisióre si nalbe, cà urmarescu pe busuioculu, adeca ele, ne inchipuimu éra, cà iubescu pre busuiocu si de aceea crescú odata cu elu si in apropiarea lui. Care e sinulu omului? Care e bráulu? Ce punu fetele de pre la sate la bráu, séu la sinu? (flori, intre cari mai cu séma busuiocu). Fetele iubescu busuioculu si ne inchipuimu cà si elu le iubescu pre ele si inca cà iubescu cu deosebire sinulu feteloru, de aceea se dice aici, cà elu e iubitoriu de sinuri albe! Fetele ámbra cu camesi'a alba mai in totudéun'a, de aceea se dice, cà sinulu loru e albu. Adeverat'a iubire a busuiocului inse ne-o inchipuimu, cà e pentru frumseti'a loru si cà e indreptata spre persón'a loru, spre inim'a loru; de si nu e mai puçinu adeveratu, cà pre unu omu cu haine murdarie, nespalate nu-lu iubescu nime. Cumu trebuie dara se fia si hainele vóstre? La ce se mai intrebuintiéza busuioculu? (cu elu se botéza). Pentru ce se dice despre deditiei si garofitie — pàrguite in focu de sóre? Asiá e! Faci'a deditieiloru e galbina rosietica, sémena cu flacar'a, ér' a garófeloru rosia-aramiá; omului i se pare cà corol'a loru e pàrguita, pàrlita, arsa de sóre. Cumu mai dicemu in locu de pàrguita? (pàr-

lita, arsa). Ce se dice despre lacrimióre? (*gingasia*). Adeca ele suntu delicate, suntu flori frumóse si tare iubite de ómeni, càci resaru de timpuriu primaver'a. Ómenii le pretiuiescu mai multu cá pe toporasi si pare cà chiaru toporasi se tienu mai pe josu de càtu lacramiórele; de aceea se dice cà li se inchina loru, càci numai unu lucru mai insemnatu se póte cineva plecá, inchiná. Mai di odata cu cuvintele tale intielesulu acestei strofe!

Cetesce mai departe T. ! Ce ai cetitu in acést'a strofa? Camu pe unde cresce cimbrulu? Dar' fetic'a? (*Fedia cornucopia*). Vine cimbrulu dela campuri cu fetic'a dela via, insémna cà, cimbrulu si fetic'a inca vinu séu crescú in poéna. Nufarulu (*nuphar luteum*) din balta vine intristatu, ce va se dica acést'a? Asiá e! Elu cresce mai cu séma prin balti, dar' prin locurile apatóse din poeni inca cresce. Pentru ce se dice intristatu? (pentru-cà elu cresce fara soçia). Prin locurile, pre unde cresce nufarulu, nu prea crescú alte flori, de aceea se dice cà ele vine séu cresce fara soçia in apropiere. Ce colóre are nufarulu? (*galbina*). Ce colóre au viorelele? Cari suntu mai frumóse? Pentru ce se dice cà ele suntu óchesie? Crescu viorelele in apropiarea nufarului, adeca prin balti? (nu). Ele se retragu, se tragu indereptu, crescú departe de nufaru, si pare-cà ele fiindu mai frumóse, aru batjocóri pre nufaru, care e cá omulu galbinu si urítu, afara de aceea singuru, adeca parasitu de tóta lumea; ridiendu veselu intre ele, adeca ne inchipuimu cà viorelele ridu unele cu altele pline de veselie. Potu ride viorelele si alte flori si plante? Potu ride mineralele si animale? (nu, numai omulu singuru póte ride si plange). Cá poesi'a inse se fia mai frumósa, poetulu dà, adscrie floriloru însusiri omenesci. Arata-mi plantele ce vinu inainte in acést'a strofa! Se-mi esplici inca odata intielesulu acestei strofe!

Cetesce strof'a urmatóre! Ce se dice in acést'a strofa? Ce flori mai vinu séu mai crescú inca in poéna? (elegante floricele). Elegante floricele, insemnéza: floricele fórté frumóse. Cari suntu acelea? (*Condurii-dómnei-Tropaeolum*, *majus*, *minor* etc.). Arata acést'a flóre in natura, arata-o in chipu! Cari suntu rochitiile rondunelei (*Convulvus arvensis* etc.). Cumu se numesce la noi acést'a flóre? (*volbura*). Arata-le! Ce se dice mai incolo? (Altele portandu in frunte, insirate pre o radia, picaturi de róua dulce, care in umbra scánteiéza). Ce se intielege prin altele? (flori). Ce e róua? Cumu e ea pre plante? in picuri séu picaturi). Pentru ce se numescu picaturile de róua dulci? Pentru-cà picaturile de róua suntu mai de folosu pentru plante de càtu ori-ce dulcétia. Au florile frunte cà omulu? Ce vomu intielege dara prin fruntea floriloru? Vomu intielege vírfulu floriloru, care cá si fruntea la omu, este in partea cea mai de-asupr'a a loru. Omului i se pare cà picaturile acelea suntu insirate cà margelele pre unu firu. Firulu acel'a nu e de atia, ci o radia de lumina. Despre picaturile de róua se dice mai incolo, cà scanteiéza. Adeca chiaru si in umbra, in intunerecu inca luminéza acelea picaturi, cá nisce scantei. Cumu se nasce róua? Cumu se formédia umbr'a? Mai cetesce odata acést'a strofa si spune cu cuvintele tale, ce se cuprinde inca!

Cetesce strofa, carea urmédia acumu D.! Ce suntu buruenile? Cari dintre plantele de pre mésa suntu burueni? Arata-mi burueni in chipuri! Arata-mi in chipu dumbravencele, gangurii, ciocarliele si rondunelele! Ce feliu de animale suntu ele? Folositoare-su séu stricatióse? Cu ce se nutrescu? Cumu se prasescu paserile. Placele floriloru se crésca lângá burueni? Ele se aduna, crescú in grupe, adeca unele lângá altele in cercuri, si fiindu-cá la flori nu le place chiaru totu acelasi soiu de pamentu cá la burueni, dicemu cá ele se ferescu de burueni, cari suntu urite si puturóse. Cumu dicemu cu altu cuventu in locu de privescu? (se uita). Cine sosescu in poéna? Prin ce sosescu? (prin aeru). Ce e aerulu? Ce suntu sboratorii? (paseri). Cu ce suntu acoperite pre corpu paserile? Cumu suntu penele? (mandre, frumóse). Au ochi florile, cá se póta privi? Dar' pentru ce se dice totusi cá privescu? Poetulu ér' atribuíe floriloru insusiri omenesci, cá poesi'a se fia cu atât'a mai frumósa. Aceea inse e adeveratu, cá ce e frumosu trage la frumosu si asiá ne inchipuimu, cá si florile cele frumóse se uita cu dragu cátra paserile cele frumóse, ér' de burueni se ferescu; acést'a inse numai ni-o inchipuimu, dar' nu scimu cá e dreptu ori ba! Pentru ce se dice cá gangurii suntu de auru? Asiá e, pentru-cá ei au pene de colóre galbina, cá aurulu. Unde au totusi pene de colóre négra? Cu ce se nutrescu? Pentru-ce se dice cá cuiburile loru suntu de metasa? Ei 'si facu cuibulu din lána, pene si alte materii moi, de si nu voru fi chiaru asiá de moi cá metas'a. Ce facu ciocarliele dupa-ce resare sórele? (Atunci le place loru mai tare, se totu inaltia cátra sóre si canta fórté frumosu). De aceea se si numescu óspeti de sóre. Pentru ce se numescu rondunelele óspeti de casa? Mai di odata cu cuvintele tale intielesulu acestei strofe!

Cetesce strofa carea urmédia H.! Ce paseri vinu inainte aici? Arata-le in chipuri! Mierlele au unu viersu poternicu, séu viu, la care 'i mai dicu si siueratu. Ce mai siuera inca? (sierpii). Noi amu fostu invetiátu despre cucu, cá pare-cá elu s'ar totu falí, s'ar ingamfá cu viersulu seu, care de altcumu nu e frumosu, de aceea se dice cá e plinu de ingamfare. Despre cari ómeni se dice cá suntu ingamfati? Despre cari paseri amu invetiátu noi cá potu cantá si cá alte paseri 'si potu pronunciá chiaru unele cuvinte? (gaiti'a, papagalulu, lupulu vrabieloru s. a.) Multe cuvinte ciudate, bizare póte rostí si gaiti'a. Daca dici unu cuventu inaintea ei si dupa aceea ilu dice si ea pre acel'a, atunci dicemu cá ea imitéza acelu cuventu. Dicemu s. e. cióra si ea raspunde cióra, atunci gaiti'a a imitatu cuventulu cióra. Ce insemnéza dara a imitá? Paserile sboru unele dupa altele prin tufe, adeca se alunga unele pre altele. Ce se intempla cu turturéu'a dupa-ce 'i móre soçiulu? (gelesce càtu traiesce si-si totu doresce soçiulu). De aceea se si dice in acést'a poesia, cá ele suntu cu doru lungu si jale lunga. Care mai scie recitá poesi'a: „turturic'a“?

(Va urmă).

PARTEA OFICIALA.

Nr. 171/1881.

Procesu verbalu

luatu in siedinti'a extraordinaria a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta la 4 Iuliu st. n. 1881.

Presiedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte.

Membri presenti: Paulu Dunc'a, Elia Macellariu, Iosifu St. Siulutiu, Visarionu Romanu, Ioanu Popescu, Partenie Cosm'a, dr. D. P. Barcianu, Demetriu Comsi'a, Nicolau P. Petrescu, Eugenu Brote.

Secretariu: Georgiu Baritiu.

§. 115. Presidiulu face cunoscutu, cá la recursulu inaintatu din siedinti'a comitetului dela 6 Iuniu a. c. cátra ministeriulu de interne, in contr'a ordinatiunei vice-comitelui comitatului Sibiiu in cestiunea espositiunei, resolutiunea negativa ni s'a si comunicatu prin organele comitatului; observa totuodata, cá acést'a cauza fiindu de urgentia extraordinaria, a denumitu pentru ea de referinte pe dlu advocatu Partenie Cosm'a, carele a compusu recursulu. Dupa aceste referintele resuma starea cauzei in urmatórele:

„Vice-comitele comitatului Sibiiu dlu Augustu Senor prin harti'a sa dto 30 Iuniu 1881 Nr. 5261 comunica cu presidiulu Asociatiunei resolutiunea dlui ministru de interne Tisza, referitória la apelat'a comitetului dto 6 Iuniu a. c. in cestiunea espositiunei.

Totuodata comunica si normativulu ministrului de interne dto 2 Maiu 1875 Nr. 1508 pres. referitoriu la reuniuni, ambele spre scire si acomodare.

Resolutiunea ministrului este urmatórea:

„Ministrulu de interne ung. reg. Nr. 28784.

Onorabile Domnule!

„Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, apelandu ordinatiunea on. dtale din 1 lunei c. Nr. 4492, prin care, amintit'a Asociatiune, cá un'a care nu este indreptatita a arangiá espositiuni nationale, a fostu reflectata la strict'a observare a statuteloru — te insciintiezu pre onoratu dta, cá respingendu apelat'a, aprobu amintit'a ordinatiune a dtale, cá deplinu motivata.

Te provocu, cá despre acést'a se se incunoscintiezu interesatii in modu oficialu, se li se comunice normativulu ministrului de interne din 2 Maiu 1875 Nr. 1508 pres., precumu si aceea, cá nu titlulu acceptatu pentru numirea espositiunei este motivulu din care s'a aprobatu ordinatiunea dtale Nr. 4498, ci acea impregiurare, cá in statutele aprobate nu se cuprinde arangiarea de asemenea espositiuni, ér' dupa normele ce suntu in vigóre, nepermitiendu-se nici unei reuniuni astfelu de lucrare ce nu se cuprinde in statute, — arangiarea espositiunei nu s'a potutu concede nici acestei reuniuni.

Budapest'a 26 Iuniu 1881.

Tisza m. p.

Onoratului domnu Augustu Senor vice-comitele comitatului Sibiiu in Sibiiu.“

Dupa ventilarea si cumpanirea mai multor imprejurari, comitetulu misăcatu profundu, iea urmatărea decisiune :

De si firm'a convictiune a comitetului este, cā arangiarea espositiunei din cestiune este unulu dintre cele mai eficaci mijlăce pentru desvoltarea culturei la poporu, si cā prin urmare: de si arangiarea de espositiuni nu este espresu cuprinsa intre agendele organelor Asociatiunei, ea totusi cā unu mijlocu de cultura, dupa spiritulu statutelor si usulu de pāna acı, ar trebui se fia nu numai permisa, ci incuragiata chiaru din partea statului :

considerandu, cā supremulu foru administrativu o dechiara totusi de neadmisibila dupa statute ;

considerandu, cā dupa punctulu IX din comunicatulu normativu alu ministrului de interne dto 2 Maiu 1875 Nr. 1508 pres. guvernulu pōte suspinde activitatea aceloru reuniuni, despre cari tiene cā s'au abatutu dela scopulu precisatu in statute, eventualu dupa investigatiune prealabila a le si dissolvā.

Comitetulu pentru salvarea Asociatiunei, este necesitatu a se supune dispositiuniloru inaltului ministeriu de interne.

In consecintia dissolve comitetulu espositiunei esmisu din sinulu seu, si prin acēst'a sistēza tōte lucrările intreprinse pentru arangiarea espositiunei agricole si industriale decretate prin conclusulu Nr. XX alu adunarei generale din anulu trecutū tienute in Turd'a, insarcinandu pe biurulu seu a o aduce acēst'a la cunoscintia comitetului espositiunei si a publicului romanu in timpululu celu mai scurtu.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domnilorū : Cosm'a, Siulutiu, Romanu.

I. Bolog'a m. p.
v.-presied.

G. Baritiu m. p.
secret.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu 8 Iuliu 1881.

P. Cosm'a m. p.

I. Siulutiu m. p.

V. Romanu m. p.

Apellu

cātra publiculu romanu in caus'a espositiunei.

Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, a decisu, precumu se scie, a arangiā o espositiune industrială si agricolă. Pentru realisarea acestui conclusu tōte organele Asociatiunei dimpreuna cu multi alti barbati, devotati causei, au lucratu dejā optu luni de dile si cāndu se credea, cā partea cea mai insemnata a greutatiloru ar fi invinsa, vine domnulu ministru de interne si declara, cā Asociatiunea nu este indreptatita dupa statutele sale a arangiā espositiuni. Din acēst'a causa comitetulu Asociatiunei a fostu constrinsu a sistā tōte pregatirile, dissolvandu comitetulu espositiunei esmisu.

Fiindu inse publiculu romanu dejā insuffetitū pentru espositiune si unu numeru mare de esponenti s'au pre-

gatitu si se pregatescu din tōte partile cu trimiterea objectelor lorū, subscrisii si-au tienutu de datorintia patriotica a paralisā amaratiunea, ce cu dreptu cuventu ar putē produce in pieptulu fia-carui romanu sistarea espositiunei si s'au decisu a luā asupr'a lorū continuarea lucrăriloru pentru espositiunea romana dela Sibiiu, iniatiata si pregatita de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Sustinendu-se apelulu, programulu, regulamentele si tōte publicatiunile facute pāna acı din partea organelor Asociatiunei in caus'a espositiunei, subscrisii aducu la cunoscintia tuturorū, cā espositiunea se va tienē la timpululu si loculū indicatu, adeca la **Sibiiu in diu'a de sf. Marie, 15/27 Augustu 1881.**

Spre scopulu arangiarei espositiunei subscrisii au alesu unu comitetu de 15, compusu din urmatorii domni : *Georgie Baritiu, Dr. Daniilu P. Barcianu, Eugenu Brote, Demetriu Comsi'a, Partenie Cosm'a, Nicolae Cristea, Alecsandru Lebu, Dr. Nicolae Olariu, Petra-Petrescu, Romulu Petricu, Ioanu Popescu, Visarionu Romanu, Iosifu Sterc'a Siulutiu, Ananie Trombitiasiu si Davidu* baronu *Ursu*. Acestu comitetu s'a si constituitu, alegēndu de presidentu pe dlu *Partenie Cosm'a*, de secretariu pe dlu *Eugenu Brote* si de cassariu pe dlu *Romulu Petricu*.

In ori-ce afacere de espositiune publiculu se se adreseze catra

Comitetulu centralu de espositiune in Sibiiu.

In firm'a credintia, cā acestu apelu va affā unu viu resunetu in inimelē tuturorū, subscrisii rōga pe publiculu romānu a nu se descuragiā, ci cu atātu mai mare zelu a conlucrā din resputeri pentru acēst'a întreprindere, cā prin reesirea ei, se putemu dovedı lumei, cā poporulu romanu din patri'a nōstra tientesce la progresu pe tōte terenele ; se putemu dovedı, cā, de si nu ne bucuramu de nici unu spriginu de acolo de unde amu avē totu dreptulu a'lu pretinde, ba chiaru paralisati fiindu in intreprinderile nōstre culturale, amu inaintatu relativu cātu ori care altu poporu favorisatu din patria.

Deci inca odata : **Inainte cu Dumnedieu!**

Sibiiu, in 5 Iuliu 1881.

Bacu *Alecsandru. Balasiu Radu. Dr. Barcianu Daniilu. Baritiu Georgie. Baritiu Ieronimu. Boiu Zacharie. Bolog'a Iacobu. Dr. Borci'a Ioanu. Brote Eugenu. Cristea Nicolae. Comsi'a Demetriu. Cosm'a Partenie. Draghiciu Petru. Dim'a George. Dunc'a Pavelu. Fratesiu Nicanoru. Hanni'a Ioanu. Lebu Alecsandru. Macellariu Ilie. Dr. Maieru Nicolae. Dr. Mog'a Ioanu. Dr. Olariu Nicolae. Petra-Petrescu. Petricu Romulu. Popu Ioanu. Popescu Ioanu. Popescu Simionu. Romanu Visarionu. Siulutiu Iosifu. Dr. Todea Ab-solonu. Trombitiasiu Anani'a. Br. Ursu Davidu.*

Raportu

asupr'a activitatiei comitetului despartimentului III alu Asociatiunei transilvane pe anulu 1879/80.

Onor. adunare generale! Onoratu in anulu espiratu cu postulu de secretariu alu comitetului dv. imi ieau voia a ve raportá urmatóarele despre activitatea aceluasi in decursulu anului.

Comitetulu dv. a tienutu in anulu acest'a 6 siedintie-loru, pe atát'a au fostu de importante obiectele pertractate in acestea. Pentru-cá comitetulu n'a pregetatu a face totu posibilulu pentru a corespunde datorintieloru sale de a promová interesele despartimentului. Astfelu indata in siedinti'a a dóu'a, conformu conclusului de sub p. 3 din protocolulu adunarei generale tienute la 2 Nov. 1879 la Gura-riu, a compusu unu proiectu de budgetu, care a si fostu aprobatu din partea comitetului centrale.

Dóue au fostu scopurile, ce au avutu comitetulu in vedere la compunerea budgetului de astadata, anume:

a) stimularea poporului pentru meserii. „Mestesiugulu este braçiaru de auru,” dice proverbulu. Trebuie cu ori-ce pretiu a indemná poporulu nostru se imbraçiosieze meseriile, cá astu-modu, cu timpulu se avemu si clas'a de mediulocu a societatiei. Asociatiunea nóstra, parte din averea propria, parte din a altoru societati, pe fia-care anu, imparte o suma considerabila de ajutorie pentru tinerii, cari se aplica la meserii. La noi, pàna astadi, din nefericire se aplica la meserii numai clas'a mai seraca. Pe càtu suntu de folositorie meseriile pentru poporulu lipsitu de mediulóce, pentru-cá prin acestea isi potu asigurá mai usioru conditiile de subsistentia, pe atát'a ar fi de doritu, cá la meserii se se aplice chiaru si din clasele cu mai buna stare materiala, pentru-cá, in casulu acest'a, respectivii potu ajunge si la óre-care perfectionare in meseri'a spre care s'au dedicatu. Trebuie deci, cá stimulu càtra meserii, cu deosebire in starea in care ne aflamu noi romanii astadi, se-lu suscitamu chiaru in elevii din scóelele poporali.

Si, aici, cine este datoriu se lucre? Invetiatoriulu. De aceea comitetulu dv. a destinatu o suma de un'a suta florini pentru acelu invetiatoriu din raionulu despartimentului, care s'ar decide a cercetá laboratoriuulu cutarui maiestru si din respectiv'a meseria se-si insusiésca atát'a cunoscintia si abilitate, in càtu singuru se fia in stare a instrúá pe elevi si prin acést'a se-i indemne la imbraçiosierea meseriei aceleia. Din sum'a acést'a se voru procurá la timpulu seu si uneltele necesarie pentru invetiatoriuulu respectivu.

b) Alu doilea scopu a fostu: premiarea invetiatoriloru qualificati si harnici. Pentru realizarea acestui scopu s'au scrisu: 1) dóue premii de câte 2 galbini imper. pentru teme practice din ori-ce ramu alu sciintieloru propuse in scóelele poporali; 2) unu premiu de 20 fl. pentru invetiatoriuulu, care va documentá cá in decursulu anului a deprinsu mai multi adulti in cetire si scriere.

La ajutoriuulu de sub a) au competatu numai invetiatoriuulu din Talmacelu, Ioanu Banciu, càruia i s'au si acordatu 30 fl., cá se póta cercetá pe timpulu ferieloru laboratoriuulu scólei de lemnaritu din Cernatu de lãnga Brasiovu. Dlu Banciu a raportatu despre cercetarea scólei numite si a cerutu pentru procurarea de unelte 20 fl., cari i s'au si avisatu.

La premiele de sub 1) au intratu trei operate. Din aceste dóue n'au fostu luate in considerare, din cauza cà nu erau prelucrate in sensulu concursului, ér' alu treilea a fostu premiatu cu doi galbini. Acest'a este alu dlui invetiatoriu Romulu Simu, invetiatoriu in Orlatu, intitulatu: „Concertulu in lunca,” poesia tractata din punctu de vedere logicu, gramaticalu-sintacticu, ortograficu si stilisticu.

La premiulu de sub 2) nu s'au prezentatu nici unu concurentu.

Revinu asupr'a cassei despartimentului.

Cu finea anului espiratu se aflau in cass'a despartimentului	fl. 114.35
Cu ocaziunea adunarei gen. din Gurariu s'au colectatu	„ 285.01
In decursulu anului s'au incassatu cá taxe	„ 45.—
Interesele positiei prime	„ 8.53
facu in totalu fl. 452.89	

Din sum'a acést'a s'au administratu cassei centrale	fl. 255.—
Invetiatoriuulu Banciu	„ 30.—
Spesele biuroului	„ 15.— 300.—
si au remasu fl. —.— 152.89	
Din acestia suntu a se platí dlui Simu	fl. 11.—
Suntu a se reservá pentru scopulu de sub a)	„ 70.— 81.—
din restulu de fl. —.— 71.89	

propunu a se preliminará in budgetulu anului venitoriu:

a) dóue premii de câte doi galbini pentru teme invetiatoresti, cá si in anulu trecut;

b) spese de cancelaria 20 fl.

Relative la plusulu care resulta dupa subtragerea acestoru dóue posturi, eventualu din sum'a, ce se va incassá cu ocaziunea de astadi, comitetulu se róga, cá onor. adunare generale se binevoiésca a dá noulu comitetu facultatea de a-si mai estinde activitatea sa in interesulu despartimentului.

In fine ne permitemu a ve supune spre desbatere, respective aprobare, urmatórea propunere facuta in sinulu comitetului din partea prea onor. domnu directoru alu despartimentului:

considerandu, cà terminulu normatu prin §. 10 din regularea mediulóceloru spre ajungerea scopului Asociatiunei transilvane etc. este celu mai neoportunu;

considerandu, cà lun'a lui Iuniu este timpulu de crisa economica alu tieranului, adesea timpulu, cându bucatele adunate in cosiu s'au golitu, ér' cele semenate pe câmpu inca nu s'au coptu;

considerandu, cà in timpulu de véra si economii nostri suntu la munte;

considerandu, cà sub astfelu de impregiurari scopulu adunariloru generale ale despartiemintelor nu se ajunge, càci romani nostri suntu mai apasati de lipse, ér' cei mai avuti nu suntu a casa;

considerandu, cà si pâna acumu despartiemintele recunoscèndu aceste neoportunitati, au eludatu prin tacere si cu fapt'a terminulu tienerii adunariloru despartiemintelor, prin tienerea acestor'a mai cu séma tómn'a;

considerandu, cà din tienerea adunariloru generale ale despartiemintelor si in timpulu de tómn'a, va se dica nu cu 6 septemani inainte de adunarea generale a Asociatiunei, nu resulta nici o scadere séu inconvenientu pentru Asociatiune, càci rezultatulu adunariloru se pôte luá in privire totudéun'a la urmatórea adunare generale a Asociatiunei; ér' de cumva statorirea budgetului Asociatiunei ar fi caus'a, credu cà si in punctulu acest'a nu sufere sistemulu nici o schimbare, luandu-se banii colectati prin despartieminte din computulu anulului urmatoriu, ba inca regulandu-se budgetulu dupa anulu solariu, ar fi cu atát'a mai mare inlesnirea

Propunu:

Adunarea generale a despartiemintelor se róge pe comitetulu centrale a se modificá §. 10 din „regularea mediulóceloru“ intr'acolo, cá adunările generali ale despartiemintelor se se tiena tómn'a, ér' si pâna atunci a concede desp. III (alu Sibiiului), cá tómn'a se-si tiena adunările sale.

Reasumamu rugandu, cá onor. adun. gen. se binevoiesca a dá comitetulu absolutoriu, se primésca positiile din budgetu si se delibereze asupr'a propunerei pentru schimbarea terminulu tienerei adunariloru generali ale despartiemintelor.

Inainte de inchiaiere, fiindu-cà astadi espira terminulu pe càtu a fostu alesu comitetulu dv., nu putemu a nu aduce multimirile nóstre solemne pentru concursulu si spriginulu, putemu dice esemplariu, ce amu intimpinatu in decursulu functionarei nóstre si, depunendu mandatulu nostru, ve uramu cá comitetulu ce se va alege, se aiba tóte succesele dorite.

Sibiiu, 7 Octomvre 1880.

Petra-Petrescu m. p.,
actuariu.

Catalogu alfabeticu

asupra cartiloru aflatóre in bibliotec'a „Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a pop. rom.“ pâna inclusive la adunarea gen. dela Turd'a din 7—9 Aug. 1880, compus de *Petra-Petrescu*, archivariu si bibliotecariu alu Asociatiunei.*)

(Urmare).

C.

Caesaris C. I. Com. de bello gall. et civ. 1 v. 12°. Lipsiae 1829 (647).

Calani Iuv. C. Dalmatae Attila, 1736 fol. (1340).

*) Numerii din parentese arata locatiunea opuriloru in dulapuri.

- Calendariu* pro a. 1875/8 et 1879/80. Cernauti. (6 vol.) (1240).
Calendarium majus titolare pro 1787. Cibinii (1245).
 — novum. Claudiopoli 1809 (1246).
Campe I. H. Robinson der Jüngere. 1 II. 8°. Wien et Leipzig 1789 (780).
Canini M. A. Studii istorice asupr'a originei natiunei romane. Bucuresci 1858 (270).
Cantelius Ios. De romana Republica, p. I sive de re milit. Romanorum ad explic. script. antiquos. 1 vol. Viena 1781 (380).
Cantemiru. Antioch. Satire. 1 vol. 8°. Iassi 1844 (707).
Caradanus Hier. Arcana politica. 1 vol. 16°. Lugduni 1635 (100).
Caragiani I. D. Cursu completu de gramatic'a elena. 1 vol. 8°. p. II. Iassi 1870 (837).
Caronni in Dacia. Observationi sui Valacchi specialmente et zingari transilvani. 1 vol. 8°. Milano 1812 (477).
Cartile sateanului romanu. Red. N. F. Negrutiu. 8° 2 vol. pro 1877/8. Gherla (a. 1878 lips. Nr. 11) (1301).
Casparus R. P. Doctrina moralis. 1 vol. Tyrnaviae 1741 (47).
Cassel S. Magyarische Alterthümer. 1 vol. Berlin 1848 (402).
Castelli Gioy. Tamasso di — nova e perfetta gramatica regia italiana e tedesca. 1 vol. 8°. Viena 1773 (862).
Casus I. Ox. Sphaera civitatis. 1 vol. 4°. Francofurti 1589 (170).
Catalogus bibl. hung. Tr. C. Széchenyi. 2 vol. Sopronii 1779. Supplim. 2 vol. Posenii 1803 et 1807 (916).
 — cleri dioeceseos transylvaniensis. 1 vol. Claudiopoli 1857 (1110).
 — nummorum Hungariae ac Transylvaniae cu 1 appendice. 3 vol. Pestini 1807 (919).
 — inscriptor. bibl. Szécheniano-regnicolaris. 3 vol. Sopronii 1814 (914).
Catanescu C. Catalogu generalu alu bibliotecei centrale din Iassi. 1 vol. (2 es.) 8°. Iassi 1868 (911).
Catechismu micu rom.-germ. 1 vol. 8°. Sibiiu 1789 (95).
 — bogatu crestinescu pentru tinerimea de legea gr. or. 1 vol. 8°. Sibiiu 1854 (23).
 — celu micu tiparitu sub eppulu Lemény. 1 vol. 8°. Blasiu 1836 (20).
 — micu p. 47 8°. Bucuresci 1869 (42).
 — Elemente de — pentru clasele primare. 1 vol. 8°. Bucuresci 1865 (36).
 — séu invetiatura crestinesca in folosulu némului rus. din tiér'a unгурésca. 1 vol. 12°. Sambat'a mare 1726 (43).
 — (fara fóia tit. si fine, 12° (44).
Caus'a romana la 1872 bros. 8° (1105).
Central-Commission k. k. Mittheilungen z. Erforschung d. Bau-denkmale. 2 vol. 4°. Wien 1857 (584).
Cererea romaniloru din monarchi'a austriaca. 1 br. 40 pag. Vien'a 1849 (997).
Cernauti. Program'a instit. de crescere si invetiamentu pentru dsióre in — br. (974).
Charakterbild. Ein jurid. pol. — v. einem Unbefangenen. 1 vol. 8°. Hermannstadt 1868 (365).
Chompré A. P. Selecta latini sermonis exempla. 3 vol. 8°. Vin-dobonae 1778 (661).
Cicerone. Despretiulu mortii din — Inversu in romanese. 1 vol. 8°. Bucuresci 1857 (704).
 — Rethoric. libri quatuor ad Herennium, item de inventione libri duo (?) 1527 (693).
 — Orationes selectae. 2 vol. Tyrnaviae 1743 (694).
 — Epistolae ad familiares. 1 vol. 8° p. 740. Nürnberg 1757 (692).
 — Epistolae familiares libri XVI. Dilingae 1794 (695).

- Cichindealu* Dim. Filosoficesci si politicesci prin fabule morale invetiaturi. 1 vol. 8°. Bud'a 1814 (755).
- Cihac* A. de — Dictionair d'etymologie daco-romane. Elém. latins. 1 vol. 8°. Francfort s. M. 1870 (1401).
- Elém. slaves, magy. turcs, grecs-mod. et alban. Francf. s. M. 1870 1 vol. 8° (1402).
- Ciontea* T. Creatiunea si desvoltarea spiritala primitiva a omeimei. Dupa Arndt. 1 vol. 8°. Aradu 1877 (747).
- Compendiu de geograf. univers. in usu scól. medie si alu preparandieloru. 1 vol. 8°. Aradu 1880 (1386).
- Cipariu* T. Acte si fragmente istorico-bis. 1 vol. 8°. Blasiu 1855 (27).
- Archivu pentru filolog. si istoria. 3 vol. 4°. Sibiiu 1867/9 (1276).
- Crestomatia séu analecte literarie din cartile vechi si noue romane. 1 vol. 8°. Blasiu 1858 (883).
- Elemente de filosofia dupa Krug. 2 vol. 8°. Blasiu 1861 (237).
- Elemente de l. romana dupa dialecte si monum. vechi br. Blasiu 1854 (845).
- Elemente de poetica metrica si versificatiune. 1 vol. Blasiu 1860 (752).
- Gramatica lat. p. II, III si IV cl. a gimn. de diosu, dupa M. Schinagl. p. I. 1 vol. 8°. Blasiu 1857 (846).
- Gramatic'a limb. rom. p. II sintetica. 1 vol. cu supl. (2 es.) 8°. Blasiu 1877 (838).
- Istori'a santa s. biblica a v. si n. testamentu pentru incep. 1 vol. 8° ed. II. Blasiu 1859 (31).
- Principia de limba. 1 vol. 8° (882).
- Purtarea de bunacuviintia, bros. 8°. Sibiiu 1863 (1095).
- Sciinti'a st. scripture. 1 vol. 8°. Blasiu 1854 (26).
- Clausewitz's Karl*. Hinterlassenes Werk. Der Feldzug v. 1815 in Frankreich. 1 vol. 8°. Berlin 1835 (1361).
- Clemens* A. Kleines Walach.-Deutsch u. Deutsch-Wal. Wörterbuch. 1 vol. 8°. Ofen 1820 (897).
- Walachische Sprachlehre f. Deutsche. 1 vol. 8°. Ofen 1823 (856).
- Cluveri* Ph. Introductio in univ. geographiam libri VI. 1 vol. Lugd. Bat. 1628 (340).
- Cobolcescu* G. A. Cart'a geologica a distr. Vasluiu. 2 foi. (1320).
- Cocceji* Sam. Ius civile controversum. 2 vol. 4°. Frankf. et Leipzig (213).
- Codice* de proced. civ. Bucuresci 1865 (129).
- Codicele* penalu si de proced. criminala. Bucuresci 1866 (131).
- Collectio* resolutionum c. r. in materia commiss. eccles. usque 1785. 2 vol. Pestini (312).
- Colocotide* I. Plutarch cu anotatiuni rom. bros. IV. Bucuresci 1859 (421).
- Comenii* A. Orbis sensualium. 1 vol. 12°. Claudiopoli 1598 (906).
- Comsi'a* D. Pomaritul. 1 vol. 8°. Sibiiu 1877 (630).
- Comunele rurale*, Tablou de tóte — din tíera br. Bucuresci 1864 (1036).
- Condic'a* de comerciú a princip. rom. unite br. (2 es.) (130).
- Conflux*. Verhandlungsprotocolle des sächs. National — es. 8 vol. 8° pro a. 1868, 1871/6 (1256).
- Conspectulu* membriloru Asociat. trans. br. Sibiiu 1866 (959).
- Sibiiu 1872 (960).
- Conrad* Iul. Gradus ad Parnassum. 1 vol. 8°. Lipsiae 1839 (886).
- Conventiunea* comerciala cu Austro-Ungari'a 8°. Bucuresci 1875 (927).
- principatelorú unite romane. 16° br. Bucuresci 1865 (1109).
- pentru organizarea definit. a principatelorú rom. unite br. Bucuresci 1864 (1092).
- Convorbiri literare*. 3 vol. 4° a. IX—XI (din a. X lip. Nr. 6 din XI Nr. 10/12) (1275).
- Cornea* B. Veterinariulu de casa pentru cai, vite cornute, oi, capre, rimatori. 1 vol. 8°. Gherl'a 1877 (776).
- Corneille* P. Chefs d'oeuvres. 1 vol. 8°. Paris 1867 (808).
- Corpus* juris civilis. 2 vol. 8°. Francofurti a. M. 1713 (142).
- Cosm'a* A. Instructiune la tractarea si intrebuintiarea globului terestru d. P. Gönczy br. Bud'a 1872 (511).
- Costa-Foru* G. Studii asupra instr. publice din unele din statele cele mai insemnate ale Europei. 1 vol. (2 es.) 8°. Bucuresci 1860 (556).
- Crestomathia* ex optim. linguae lat. autoribus (?) Cibinii (660).
- Cretiescu* Al. Elemente de istori'a generala de Duruy V. vol. II et III 8° (2 es.). Bucuresci 1856 (257).
- Csansanszky* I. Basot. Extractus synopticus punctor. et paragraph. benigni urbarii sub reg. M. Theresiae. 1 vol. 8°. Posenii 1802 (108).
- Csernovics* Fr. Propugnaculum reipublicae christ. in Hungaria; form. micu. Tyrnaviae 1725 (343).
- Csétsenyi* Sv. Ignatz. Magyarok historiája. vol. II et III 8°. Posony 1805 (490).
- Culturhistorische Bilder* aus Siebenbürgen. br. I et II. Hermannstadt 1861 (1097).
- Curie* P. F. Anleitung der im mittleren u. nördl. Deutschland wildwachsenden Pflanzen auf eine leichte Weise zu bestimmen. 1 vol. 6 Aufl. 8°. Kitlicz 1845 (618).
- Curtmann* W. I. G. Dr. Die Reform der Volksschule. 1 vol. 8°. Frankfurt a. M. 1851 (1355).
- Cuspini* Ioan. De caesaribus atq. imperatoribus romanis. 1 vol. fol. Basiliae 1561 (1347).
- Czjzek* Ioh. Erläuterungen z. geolog. Karte d. Umgeb. von Krems u. v. Mannshartsberg br. Wien 1853 (1235).
- Geognostische Karte d. Umgebung v. Krems u. Mannshartsberg 1849 (1316).

D.

- Daci'a*. Indice etnogr. de vechii locuitori ai Daciei. br. Bucuresci 1872 (912).
- Damasceni* I. Opera philosoph. et theol. 1 vol. Balásfalvae 1763 (52).
- Dampfschiffahrt* d. Oester. Lloyd. Denkschrift d. Verwaltungsrathes. Triest 1863 (930).
- Darjes* I. G. Observ. juris natur. soc. et gentium. 1 vol. 4°. Jenae 1751 (169).
- Instit. jurisprudentiae universae. 1 vol. 8°. Jenae 1764 (215).
- Decreta* et vitae regum Hungariae qui Transylv. possederunt. 1 vol. 8° mare. Claudiopoli 1743 (124).
- Demian* I. A. Darstellung oesterr. Monarchie nach d. neuesten Daten. 6 vol. 4° 1804 (505).
- Denkwürdigkeiten* z. Kenntniss der Sachsen in Siebenb. Ms. 4° 146 pag. (943).
- Densusianu et Damé*. Les Roumains du Sud. br. 8°. Paris et Bucur. 1877 (826).
- Desbaterile* adunarei legislative a Romaniei ses. 1864/5 (2 es.) (125).
- senatului Romaniei, ses. 1864/5 (2 es.) (126).
- Desiderius Pius*. Ueber Erziehung u. Unterricht in Ungarn. Leipzig 1833 (1372).
- Desjardins* Ernest. Essai sur la topographie du Latium, thèse pour le doctorat. 1 vol. 4°. Paris 1854 (470).
- Les juifs de Moldavie. br. Paris 1867 (1021).
- Nouvelles observ. sur les fosses mariennes et le canal du Bas-Rhone 4°. 1870 (479).

- Despre noulu imprumutu* (proclam. imper.) br. (1022).
- Deutschen* in Mühlbach. Ein Andenken an ihre hundertj. Einwanderungsfeier. br. Kronstadt 1843 (1027).
- Dessewffi And.* De jure regni hungaricae coronae in terras Russiae rubrae. 1 vol. Pestini 1831 (122).
- Dessing Ans.* Juris naturae larva. Fol. Monachii 1753 (1326).
- Diaconoviciu Log'a Const.* Gramatic'a rom. pentru indreptarea tinerilor. 1 vol. 8°. Bud'a 1822 (835).
- Diefenbach Dr. L.* Die Volksstämme in der europ. Türkei. 1 vol. 8°. Frankf. a. M. 1877 (1399).
- Dienst-Instruction* für die Landes-Gendarmerie. Wien 1850 br. (1370).
- Diet'a* tienuta la Clusiu in 1865. Protocóle necompl. (2 es.) (1332).
- tienuta la Sibiu in 1863. Prot. (2 es.) (1333).
- " " " " " legi (2 es.) (1331).
- din 1790. Diuarium (latinescu). Bud'a 1791 (1329).
- Diez Fr.* Grammatik d. romanischen Sprachen. 3 vol. 8°, 3 Aufl. Bonn 1870 (805).
- Diplome.* Colectiune de — din diplomatiarulu com. Ios. Kemény, cari privescu mai alesu pe romani; adunate de Stef. Moldovanu. Ms. (941).
- Directive* pentru organizarea comunitatiloru distr. Fagarasiului br. Sibiu 1866 (1102).
- Diverse acte* (vedi consemn. ce se afla la convolutu subscr. de bibliot. Petra-Petrescu (1229).
- Dominio.* De — nobilium Hungariae. 1 vol. Posenii et Comoronii 1790 (348).
- Dorintiele* dreptcredinciosului cleru din Bucovin'a in priv. organ. canonică a diecesei br. 64 pag. Cernauti 1861 (1000).
- Dragosiescu B.* Extractu din ist. romaniloru p. usulu scólororu primare de ambe secsele. Ploesci 1874 (265).
- Dugonics A.* Szittyiai történetek. Possony et Pesten 1806. 2 vol. (496).
- Duile Ios.* Verbannung der Wildbäche. 1 vol. Innsbruck 1826 (588).
- Dum'a I.* Pànea prunciloru séu invetiat. credintiei crestine de Boronyai L. trad. de — 1 vol. 8°. Belgradu 1702 (21).
- Dunc'a C.* Fiicele poporului. Memorandu as. educat. poporale a feteloru in Romani'a br. Pest'a 1863 (568).
- Martir'a inimei. Drama in 5 acte. 1 vol. 8°. Bucuresci 1870 (746).

E.

- Eckkel Ios.* Sylloge I. Numorum vet. anecdot. thes. caesaraei. 1 vol. 4°. Viennae 1786 (920).
- Economulu,* red. in Blasiu de S. Popu. 4° pro a. 1873, 1874 (l. Nr. 6), 1876 (l. 23), 1877 (l. 19), 1878 (1291).
- Eder H. G.* Anleitung z. Kenntniss v. Siebenbürgen. 1 vol. 12°. Hermannstadt 1824 (547).
- I. C. Breviarium juris trans. 1 vol. 8°. Cibinii 1800 (111).
- De initiis juribusq. primaevis sax. transs. commentatio. 1 vol. (2 es.) 4°. Viennae 1792 (369).
- Erdély ország ismértetésének zsengéje. 1 vol. 8°. Kolozsv. 1769 (544).
- Felmer, primae lineae hist. trans. Cibinii 1779 (329).
- Observat. criticae et pragmat. ad hist. Transilvaniae sub reg. arpadianae et mixtae propaginis. Cibinii 1803 (377).
- Scriptores rerum transilvanarum. 4°. Cibinii 1800 (372).
- Eich Dr. Friedr.* Gedenkblätter z. Erinnerung a. d. Enthüllungs-Feier d. Luther-Denkmal in Worms. br. Worms 1868 (1351).

- Einsiedel C.* Tractatus de juribus sive regalibus. Halae 1719 (162).
- Eisenbach Dr. H. F.* Geschichte Griechenlands seit d. Z. d. Befreiungskrieges. 1 vol. Leipzig 1830 (459).
- Eisenbahnfrage.* Die Wahrheit in d. siebenbg. — Eine Denkschrift an d. h. Reichsrath mit e. Karte. br. 8°. Wien 1865 (935).
- Elemente* de dreptulu politicu. br. Brasiovu 1846 (141).
- de istori'a naturala cu 250 fig. colorate. Folio. Bucuresci 1870 (1318).
- Eliadis M.* Oratio paneg. ad I. Al. Hypselantem. gr. et. lat. 4°. Lipsiae 1781 (371).
- Ellinger Dr. Jos.* Handbuch d. allg. oesterr. civil. Rechtes. 1 vol. 8°. Wien 1857 (1385).
- Engel I. Ch.* Geschichte d. ungrischen Reichs. v. III 2 tom. Wien 1834 (457).
- I. I. Ideen z. einer Mimik. II Th. Berlin (?) (939).
- Philosoph. Schriften. 1 vol. 8°. Berlin 1812 (243).
- Epistolae* Apostolorum, (fàra tit.) a. 1611 (77).
- Math. Corvini ad pontif. imp. atq viros illustres. 1 vol. 8°. Cassoviae 1743 (278).
- Erdbeschreibung.* Anleitung z. — 1 vol. Wien 1794 (542).
- Erdély* muzeumi könyvtár jegyzéke. Kolozsvárt 1863 (1058).
- Erdélyi,* Az — három nemes nemzetekből álló tekintetes rendeknek jegyzőkönyve. 3 vol. Folio. Kolozsvárt 1791/2 et 1794 (1303).
- Erdélyország* gyűlésének jegyzőkönyve. 2 vol. Folio. Kólozsvárt 1834 et 1837 (1304).
- gyűlési irománykönyv. 2 es. Kolozsv. 1837 (1305).
- Értekeződés* az erdélyi ns. zász nemzet eredetéről. Nagy-Enyed 1846 (344).
- Espositiunea* univ. din Parisu la 1867. Comisiunea romana pentru —. Bucuresci 1866 (937).
- Esquiros* Alph. Histori'a martiriloru libertatii v. I. Bucuresci 1863 (740).
- Euripides* Phoenissae ex recens. Richardi Porson. 1 vol. Monachii 1808 (639).
- Euripis* Alcestis graece. 1 vol. Vindobonae 1818 (640).
- L'Europe* orientale. 1 vol. 8°. Paris 1873 (818).
- Eustatiu G.* Geometri'a elem. pentru cl. IV. 1 vol. ed. III. Bucuresci 1863 (594).
- Eutropii* breviar. hist. rom. adcuravit Weise. 1 vol. 12°. Lipsiae 1827 (666).
- Extractus* legum de statu eccl. cath. in regno Hungariae latarum. 1 vol. 1792 (55).

F.

- Fabini Fr.* Handbuch f. Reisende in Siebenbürgen. 1 vol, 8°. Hermannstadt 1848 (528).
- Fabri B.* Thesaurus eruditionis scholasticae. 1 vol. fol. Francof. et Lipsiae 1749 (1308).
- Falcoianu I. I.* Anuariulu Romaniei pe 1869 8°. Bucuresci (1241).
- Falkmann Ch. F.* Stilistik. 1 vol. 8°. Leipzig 1849 (881).
- „*Famili'a*“ fôia enciclop. si beletristica, de I. Vulcanu 4° pro a. 1865/6, 1867/76, 1877 (l. 25 si 44) (1299)
- Fassching Fr.* Vetus Dacia. 1 vol. Claudiopoli 1725 (331).
- Fejér G.* Codex diplom. Hung. Budae 1829 (214).
- Felmer Mart.* Dissertatio theolog. de effic. s. scripturae natur. et supernat. 1 vol. Halae 1742 (328).
- Primae lineae M. Princip. Transilv. historiam antiqui, medii et recent. aevi exhibentes. 1 vol. (2 es.). Cibinii 1780 (378).

- Fenicele*. Almanachu belectr. ed. de junimea rom. din Oradea-mare. 1 vol. 8°. Oradea-mare 1867 (708).
- Fessler D.* Attila, König d. Hunnen. 1 vol. 8°. Bresslau 1794 (447).
— Dr. I. A. Die Geschichte der Ungarn u. ihrer Landsassen, 4 vol. 8°. Leipzig 1815 (460).
— Mathias Corvinus. 2 vol. 8°. Carlsruhe 1809 (416).
- Fetu Dr. An.* Incercare pentru desvoltarea sciintieloru naturali in Romani'a. 1 vol. 8° (2 es.). Bucuresci 1874 (605).
— Manualu de medicin'a practica popor. 1 vol. 8°. Iassi 1871 (230).
— I. Istori'a politica si sociala a princip. dunarene de E. Regnault. 1 vol. 8°. Iassi 1856 (253).
- Fetti Sp.* Chart'a marelui principatu Transilvani'a. Sibiu 1862 (1321).
- Ficquelmont C. L. Graf.* Die religiöse Seite d. orientalischen Frage. Wien 1854 (1349).
- Filipesculu Iul.* Chemi'a anorganica. 1 vol. 8°. Brasiovu 1879 (622).
- Filtsch Joh.* De romanorum in Dacia coloniis dissertatio br. Cibinii 1808 (1076).
— Rückblick auf d. Leben des Joh. Filtsch br. Hermannstadt 1837 (1040).
- Florentinu I. P.* Cantece voinicesci. 1 vol. 12°. Barladu 1870 (729).
- Flori L. An.* Epitome rerum romanarum. 1 vol. Biponti 1783 (685).
- Fogarasy M.* Az erdélyi püspökröl polgári tekintetben. 1 vol. Bécsben 1837 (62).
- Fóia* pentru minte, inima si lit. red. de I. Muresianu pe a. 1858 (l. 14), 1861, 1862/4 leg. in 1 tomu (din 1863 l. 1 si dela 30; din 1864 se afla Nr. 1—5), 1851/6 (din 1851 l. 1—17, 20—34, 36—9, 48; din 1852 l. 3, 6—9, 11, 14, 20, 22 si urmat.; din 1854 l. 1—38, 50; din 1855 l. 35; din 1856 l. 1—4, 31 si urmat.) 4 vol. 4° (1286).
— scolastica, red. in Blasiu de I. M. Moldovanu pro 1876 (l. 12, 23), 1877 (l. 8—9), 1878 (1290).
— societatiei p. lit. si cult. rom. in Bucovin'a. 4 vol. 8°. a. I, II (l. 1, 4), III et IV (1271).
- Foisior'a* Telegrafului romanu. 2 vol. 4° pro 1876 (l. 1, 12), 1877 (4, 15, 24). (1285).
- Forschondt H.* Historia regni Hungariae ab anno decimi septimi primo. 1 vol. fol. Tyrnaviae 1737 (1341).
- Franz Joseph.* Rundreise Sr. k. k. ap. Maj. durch Ungarn u. Siebenb. im J. 1852. Wien 1852.
- Fritsch Karl.* Kalender d. Flora d. Horisontes v. Prag. 1 vol. 8°. Wien 1852 (614).
- Froelich E.* De familia Vaballathi. 1 vol. 4°. Vindobonae 1742 (307).
- Frollo G. L.* Limb'a nation. si limbele straine in scólele Romaniei br. Bucuresci 1871 (1015).
- Fronnius Mat.* Statuta jurium municip. sax. in Transilvania. 4° (?) (156).
- Frundiescu D.* Dictionaru topograf. si stat. alu Romaniei. 1 vol. 8°. Bucuresci 1872 (508).
- Fundatiunea* l. Ales. St. Siulutiu br. (2 es.). Blasiu 1870 (1012).
- Fuss M.* Flora Transsilvaniae esc. 1 vol. 8°. Cibinii 1866 (1400).
- Füger Dr. M. v.* Rechtborn. Das Erbrecht nach d. oesterr. allg. bürg. Gesetzbuche. br. 1—5 8°. Hermannstadt 1860 (185).
— Wiederherstellung des bestand. ung. Privatrechtes. 1 vol. 8°. Hermannstadt 1861 (200).
- G.**
- Gartenlaube.* Illustr. Familienblatt pro 1859. 4°. Leipzig (1297).
- Gatti Bertr.* Allgem. Geschichte v. Oesterreich mit stäter Bezugnahme auf d. Militär-Geschichte. 1 vol. Wien 1868 (395).
- Gazetta* teatrului nationalu. 1 vol. 4° pro 1835/6 (1287).
- Gebhardi L. A.* Geschichte d. Reichs Hungarn. 4 vol. 8°. Leipzig 1778 (462).
- Genoplu Al.* Istori'a bis. pe scurtu talmacita din grecesce in l. rom. 1 vol. Bucuresci 1845 (14).
- Geografia.* Die fünf Theile d. Erde. 89 foi folio (fara titula) (1319).
- Geographia* Hungariae. Tyrnaviae 1734 (337).
- Geographische* Anmerkungen aus d. europäischen Staaten im J. 1793 v. I. G. S. 4° Ms. (947).
- Geometri'a descriptiva*, tabelle. 2 es. (600).
- George I.* Cosmographie. 1 vol. 8°. Paris 1855 (778).
- Gemeindegesezte* erlassen mit d. k. Patente v. 1859 12°. Wien 1859 (207).
- Gesandtschaft* König Ferdinands I an. Sultan Soliman d. I. 1530, 1532/3. 2 vol. 8°. Wien 1838 (399).
- Geschichte.* Allgem. — für alle Stände. 3 vol. 8°. Regensburg 1841 (397).
— der Jesuiten von d. Zeiten Jesu. 4 vol. 8° (3—4 Moses. 4—5 David u. Solomon. Tübingen 1788; Josua 1—2 dto; Die Könige 1—2 dto 1790) (78).
— Kurze — der Provinzial-Bürgermeister v. Hermannstadt in Siebenb. Hermannstadt 1792. 1 vol. 8° (441).
— Kurze — d. I Einwanderung ev. oberöst. Glaubensbrüder nach Siebenb. Hermannstadt 1835 (438).
— u. Ursachen d. Kriege zwischen d. Russen u. Türken auch Preussen u. Holländern. 1 vol. 4°. Frankf. u. Leipzig 1787 (452).
- Geschichtschreiber.* Die — der deutschen Vorzeit. t. I. p. I. Berlin 1847 (424).
- Gesetz-Artikel* d. ung. Landtags v. 1847/8. Die Sanction d. Union. br. Pest 1861 (1085).
— des ung. Reichtags v. 1840. 1 vol. 8°. Pest 1841 (196).
— des siebenb. Landtages v. J. 1847. 1 vol. Hermannstadt 1848 (195).
- Gewerbe-Ordnung* erlassen mit d. Patente v. 2/12 1859 br. Wien 1859 (206).
- Ghic'a I.* Convorbiri economice ed. 3. 2 vol. (1 tomu) 8°. Bucuresci 1869 (1396).
- Gibbon's* Geschichte d. römischen Weltreiches. Deutsch v. Joh. Sporschil. 6 vol. 8°. Berlin 1862 (806).
- Gierend I. A.* Notitiae Castellanus Tholmach. br. Cibinii 1832 (1100).
- Godard Leon.* Domenica. 1 vol. 8°. Paris 1862 (820).
- Goeschen Ad.* Novum testamentum graece et latine. 1 vol. Lipsiae 1832 (1357).
- Golesco A. G.* Die polit. Stellung der Roumänen (Moldowalachen) gegenüber d. Türkei. br. 23 pag. Wien 1847 (999).
- Goschetz Gabr.* de Tarko. Systema praxis criminalis regni Hungariae. 1 vol. Claudiopoli 1763 (99).
- Gottscheden Ioh. Ch.* Erste Gründe d. gesammten Weltweisheit. 2 vol. Leipzig 1877/8 (1368).
- Gottschling P. R.* Kurze Schilderung d. Grossf. Siebenbürgen. 1 vol. 8°. Budissin 1781 (545).

Archeologicu din Ulpi'a Traiana.

Dupa cumu se cetesce in „P. Ll.“ din 14 Iuniu a. c. unu tieranu romanu din Gradistea arandu a datu cu plugulu de o tabla de marmora, pe care scotiendu-o cu ingrijire din pamentu, a dus'o in curtea sa. Tabl'a de marmora alba de Bucov'a e unu metru de lunga, totu atât'a de lata, conservata perfectu, frumósa si are urmatórea inscriptiune:

DIIS. PATRIIS.

MALAGBEL. ET BEBELLAHA
MON ET BENEFAL. ET MANA
VAT. P. AEL. THEIMESH VIRAL
COLTEMPLVMHOCFECITSOLOET
INPENDIOSVOPROSESVISQ
OMNIBVSOBPIETATEIPSORVM
CIRCASEIVSSVSABIPSISFECIT
ET CVLINAM SVBIVNXIT

Acésta inscriptiune zacéndu ingropata in Ulpi'a Traiana (Gradistea de adi) 1600 de ani, ne spune că unu dacu bogatu a ridicatu dumnedieiloru sei familiari unu templu, alaturandu lãnga templu si o culina; ne spune mai departe, că dacii, afara de dieulu Zamolxides au mai avutu si alti Ddiei, ale căroru nume lumea invetiata până adi nu le-a cunoscutu, de vreme ce numele: Malagbelu, Bebellahamonu, Benefalu si Manavatu nu se afla nici in istoria, nici in lexiconu. Domnulu Adalbert Weber, archidiaconulu si parochulu localu romano-catolicu din Hatiegu, celu d'antãiu, care a descifratu susu amintit'a inscriptiune dice intre altele: „Din impregiurarea, că Viralcol a claditu lãnga templu si o culina, deducu că dacii au adusu dieiloru loru jertfe fripte si ferte, si din impregiurarea, că daculu templulu seu nu l'a inchinatu dieiloru romani, conchidu mai departe, că elu pe romani nu'i prea iubiá si avea indrasné'l'a a nu merge orbisiiu cu multimea, ci a spune credint'a sa pe façia in contr'a dieiloru romani: Joie, Junone si celorulalti.“ Societatea archeologica din Hunedór'a a cumparatu acésta tabla cu 60 fl. v. a. dela tieranulu romanu. (Dupa Tel. din Buc.)

Anuntiu importantu.

S'a pusu sub tipariu si va aparé in curendu:

Cursu sistematicu de stenografia romana, intocmitu in 24 lectiuni, cu devis'a: „Stenografia-scrisórea viitoriului,“ de Eugeniu Sucevanu. Vien'a 1881, editur'a autorului.

Aflamu că dlu S. se ocupa de vr'o 16 ani cu lucrarea unui sistemu rationalu de stenografia romana, perfectionatu si simplificatu, voindu a stabili in loculu stenografiloru straine si prea defectuóse, introduse la noi, unu sistemu nationalu de scriere, croitu pe limb'a nóstra, care din caus'a avantajieloru nenumerate, ce ne ofere scrierea stenografica, aru puté inlocuí scrisórea obicínuita, ale carei neajunsuri le simtimu cu totii pe fia-care di.

In urm'a publicatiuniloru sale din anulu 1872 a obtinutu dlu S. dela elevii sei, precumu si dela straini competenti in materia, atestate fórté magulitóre despre sim-

plicitatea si superioritatea sistemului seu. Persóne din tóte clasele culte ale societatiei, studenti, profesori, functionari, preoti, comercianti etc. etc. 'i-au venitu intr'ajutoriu, oferindu-se de buna voia cá colectanti si recomandandu la toti cunoscutii loru stenografi'a cea nóua, spriginindu astfeliu moralmente câtu si materialmente intrupinderea d-sale. Inse tocmai intimpinarea cea buna, ce a avutu lucrarea aceea in publicu, carele a fostu de parere, că prin opulu acel'a cestiunea scrierei stenografice aru fi pe deplinu resolvata, l'a pusu pe ganduri; pe de alta parte devenindu d. S. morbosu, a aflu d-lui cu cale, a amaná publicatiunile sale, lasandu pe dd. abonanti se mai astepte, până ce 'i va fi succesu, a inlaturá putinele defecte, ce totu mai avea sistemulu seu, pentru-cá se indeplinésca scrisórea stenografica tóte cerintiele, ce i s'aru poté face. Astfeliu perfectionarea acést'a, ce negresitu nu potea se lipsésca, aru fi fostu produsu fara indoie'l'a scisiunile regretabile in privint'a sistemului, ce le vedemu la alte popóra, si cari scisiuni oprescu negresitu latirea uniforma a stenografiei, desgusta publiculu si impedecea introducerea in instructiunea publica a unei arte atátu de necesarie si ale carei avantagie suntu recunoscute de toti.

Ori-ce lucru bunu are unu dusímanu de mórte: lucrulu mai bunu. In sférsitu dupa studii si incercari neintrerupte si facute din nou, timpu de 9 ani, i-a succesu dlui S. a statorí sistemulu acel'a, la care s'a ganditu dela inceputu si la care s'a asteptatu póte si publiculu. Resultatulu acestui studiu, sistemulu nou, se va publicá in cursulu amintitu, care va cuprinde camu 160 pag. textu si 80 pag. exemple stenografice. Din cursulu acest'a se va puté invetiá scrisórea stenografica pe deplinu in timpu de 2 luni. Scrisórea e usióra, caligrafica si prea dindemana, totu asiá de cetétia si sigura, cá si cea obicínuita, inse totu-deodata si de 6 ori mai scurta. Ajungerea a scrie pe minuta până la 360 silabe (cu observatiuni sintactice, cari voru fi obiectulu unui opu specialu, si mai multe). Scrierea in locu se fia ostenitóre, devine a fi mai multu o placere. Spre acestu scopu nu intrebuintiamu observatiuni arbitrare, cari trebuie invetiate de a rostulu, ci din contra, stenografi'a croita dupe limba, se compune din unu alfabetu potrivitu limbei, catu si scrierei, din o vocalisatiune simbolica, simpla si regulata, in urma si din abreviatuni indicate chiaru de legile limbei si de gramatica. Lips'a neaperata a unei asemenea scrisori a simtit'o ori-cine, care se ocupa scriindu, si s'a constatat si la noi de nenumerate ori. Tóte clasele culte ale societatiei nóstre se voru poté folosi de stenografi'a acést'a cu succesulu celu mai bunu.

Dlu S. se adreséza dar' din nou càtra on. publicu, rogandu-lu de a-lu spriginí de astadata in intentiunile sale, multiamindu din tóta inim'a, de ocamdata astfeliu, tuturoru dloru, ce au avutu bunatatea de a-lu spriginí dela inceputu, si róga pe tóte persónele, cari se intereseza de progresulu nationalu, se se adreseze càtra d-lui, cu locuint'a in Vien'a VI, Engalgasse 9, pentru a se informá mai de aprópe si a primi prospecte gratis. Asemenea binevoiesca dd. abonanti din a. 1872 a-si dá

adresele d-loru din nou, pentru a primí cursulu fãra in-tardiere.

Totuodata, voindu dlu S. a inlesní on. publicu procurarea opului, doresce cá in ori-ce orasiu si orasielu locuitu de romani, se se afle celu puçinu o persóna stimabila si inteligenta, care, intielegèndu importanti'a si necesitatea scrierei stenografice, s'aru insarciná cu vendierea cursului. Binevoiésca dar' acele persóne a se intielege cu dlu S. in privinti'a formalitatiloru. Numele d-loru, cari voru binevoi a se insarciná cu desfacerea cursului de stenografia, se voru publicá la timpu spre cunoscenti'a on. publicu.

Recomandamu dara si noi on. publicu spriginirea intreprinderi dlui S. atátu de necesaria nóue, si-'i dorimu succesulu celu mai bunu.

Vien'a, in 8/20 Iunie 1881.

Dle redactoru!

Ori de câte ori este vorb'a de lucruri importante, de inventiuni folositorie, de interesulu generalu, de marirea natiunei, pres'a a sciutu in totudèun'a a-si implini misiunea ei.

Vinu si eu, dle redactoru, se ve rogu, a-mi dá si mie spriginulu si succesulu puternicu, despre care dispuneti. Vinu, dicu, a ve rogá, se binevoiti a dá locu in colónele pretiuitului diariu, ce redactati, síreloru alaturate.

Veti intielege, dle redactoru, cá nu este vorb'a de interesu personalu, este vorb'a de progresu, de o inventiune nationala. Le sciti mai bine de cátu ori-cine, neajunsurile scrisórei nóstre obicinuite. Invetiamu 10—15 ani a scrie, pãna ce ajungemu a pune in practica des-teritatea dobandita. Sciti cu cáta truda si ciuda, cu cátu necasu si perdere de timpu producemu scriindu, pentru a vedé in fine de multe ori lucru zadarnicu, nepotendu cetí ce amu scrisu noi insusi. Scrisórea nóstra nu voiesce a fi altceva, de cátu scrisóre sigura, clara, lamurita, ce nu se impaca cu iutiél'a; cercandu a scrie iute, se preface scrisórea in unu caosu de semne nedescurcabile.

Fatia cu starea civilisatiunei de astadi, façia cu tóte midiulócele de comunicatiune, de cari ne folosimu, cu vaporulu, cu drumurile de feru. cu electricitatea, cu masine de totu feliulu, scrisórea obicinuita nu póte fi de cátu unu anachronismu. Ea, mijloculu celu mai insemnatu de comunicatiune, ca singura nu s'a perfectionatu, a remasu totu aceea dela inceputu.

Nu de eri, de 2000 de ani spirite alese se incercara, a aflá o scrisóre mai potrivita si corespundietória limbei. Nu credeti óre, dle redactoru, cá voru puté reusi in fine? S'a aflu stenografi'a, sute si sute de sisteme, dintre cari numai vr'o 3—4 au ajunsu óre-care perfectiune si s'au potutu respandi in anii din urma. In Austri'a si Germani'a s'a latitu sistemulu vestitu alu lui Gabelsberger, astfelu in cátu face chiaru parte din in-

structiunea publica. In Austri'a d. e. este introdusa stenografi'a in tóte gimnasiile, scolile reale si militare, si mai cu séma in scolile comerciale s. a. In Germani'a si Austri'a esista vr'o 350 societati stenografice, in anulu din urma au aparutu 117 opuri, intre cari incapu si 44 jurnale stenografice. Intr'unu singuru anu au invetiatu art'a acést'a, cátu scimu dupa date statistice sigure, cáci si stenografi'a are statistica anume, lucrata de institutulu stenograficu din Dresd'a, intr'unu singuru anu, dicu, au invetiatu stenografi'a 22,438 persóne, intre cari si 999 dame! — La noi inse in Romani'a? — Avemu vr'o câteva stenografi in corpurile legiuitóre, cari terminandu'si serviciulu lor, voru dice de buna séma pe fiacare di: „Slava tie Domne, cá amu scapatu astadi din belea!“ Nu'i de mirare si nici nu póte fi altfelu, cá d-loru lucra din nenocire cu sistemulu celu mai peca-tosu si ciudatu.

Dorescu natiunei mele, cátu privesce stenografi'a, nu starea lucrului cumu o vedemu la germani, ci-i dorescu o stare cu multu mai respandita si in florita. Dorescu cá dv. d. e. se scrieti chiaru articolele dv. cu semne stenografice, si cá culegatorii de litere se lucre totu dupa stenograme, si in urma se vina si timpulu, cându si jurnalele politice voru aparé tiparite cu litere stenografice.

Éta dle redactoru, misiunea stenografiei, éta tint'a visuriloru mele.

Voiu dovedí prin cursulu meu si voru dovedí si elevii mei, cá si scrisórea stenografica póte se fia cetétia si usióra, simpla si regulata, cá nu ne trebuie se mai imprumutamu dela straini sisteme, cari pe lângã tóte avantajiele lor, suntu atátu de defectuóse si incurcate, încátu chiaru persóne fórtè inteligente adese-ori nu suntu in stare a le invetiá.

Suntu convinsu, dle redactoru, cá intielegeti impreuna cu mine importanti'a lucrului si-mi veti acordá concursulu dv. in latirea sistemului meu. Dati-mi dara voia, se ve multiumescu, dle redactoru, chiaru dela inceputu, pentru bunavointi'a, ce-mi acordati si pentru ostení'a, ce v'amu causatu, adresandu-me cátra dv.

Suntu crescutu, amu traitu si amu incaruntitu totu intre straini, dar' credu cá amu remasu romanu. La germani amu aflu o vorba, dicèndu: „Dà cuiva unu degetu si éta, iti cere mán'a intréga.“ Aveti se o patiti totu asiá cu mine. Dupa-ce v'amu cerutu se publicati atâtea si atâtea, éta ve mai ceru — se intielege cu totu respectulu si cátu mai modestu — se binevoiti a-mi trimite mie si nr. acél'a, in care veti binevoi a dá locu peccatorulu mele. Traiescu aici in midiloculu lumei cá unu pustnicu, si numai din cându in cându vedu ochii mei o fóia romana. Faceti-ve dar' mila si pomana si fiti incredintiati, cá ve voiu pastrá in totudèun'a stim'a si respectulu deosebitu, cu care amu onóre, dle redactoru, a me recomandá impreuna cu articolasiulu alaturatu buneivointiei dv.

Primiti etc.

Eugeniu Sucevanu,

Vien'a, VI., Engelgasse 9, Th. 56.